Ч. 264 (14.5:3). Львів, неділя 22. листопада 1936. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Побільшення обему „Діла“!

Ідучи назустріч бажанням наших Читачів — ділимося з ними радісною вісткою, що вже 1-го грудня цього року „Діло“ побільшує свій обем: на 10 СТОРІНОК ЩОДЕННО і 12 СТОРІНОК ПІД НЕДІЛЮ при дотеперішній висоті передплати.

У звязку з цим Редакція вводить нові відділи, присвячуватиме щоденно одну сторінку газети щораз іншій ділянці українського громадського життя та взагалі підготовляє, щоб „Діло“ у збільшеному обемі було найцікавіше і під оглядом змісту і свого технічного вигляду.

Тому до редакційного персоналу заанґажовано вже нові фахові сили. Маючи теж на увазі велике зацікавлення українського загалу подіями у широкому світі — наше Видавництво перевело відповідні переговори та заанґажувало кількох нових постійних закордонних кореспондентів. Тепер маємо вже власних кореспондентів у ВАРШАВІ та у таких закордонних містах: БЕРЛІН, ВІДЕНЬ, ПАРИЖ, ПРАГА, УЖГОРОД, РИМ, ЖЕНЕВА, БУКАРЕШТ, ЧЕРНІВЦІ, СОФІЯ і НЮ-ЙОРК.

Наші передплатники діставатимуть також вартісні БЕЗПЛАТНІ КНИЖКОВІ ДОДАТКИ, — про що ще докладно повідомимо окремо. Так само згодом повідомимо наших Шановних Читачів про всі інші зміни, які плянуємо на найближчий час, у звязку з реорганізацією нашого часопису.

В останніх часах ми стрінулись з ріжних сторін зі словами признання однаково за напрямок нашого часопису, як теж за дбайливість у виконуванні бажань наших Передплатників і Читачів, що їх вони висловлюють Редакції устно й письменно. Це признання виявилось у зрості числа постійних передплатників та більшому попиті на „Діло“.

Не будучи підприємством, обрахованим на матеріяльний зиск, користаємо відразу з цієї обставини, щоб виявити свою добру волю супроти Ш. Передплатників і Читачів. Не жалуємо коштів, потрібних для збільшення обему та поправи змісту часопису, однак одночасно звертаємось до Ш. Передплатників і всіх Читачів з просьбою — підтримати ці наші почини.

Можна це зробити тільки — 1) вирівнанням залеглої передплати, 2) точною надсилкою щомісячної передплати і 3) приєднуванням нових передплатників зпоміж своїх приятелів і знайомих! Звертаючись з цією просьбою до всіх наших Ш. Передплатників і Читачів — впевняємо їх, що дамо їм часопис, з якого будуть під кожним оглядом вдоволені.

Дальші зміни в уряді УССР.

(ВУ). Центральний виконавчий комітет УССР. заіменував Гриця Дробу першим заступником комісаря легкого промислу, Олександра Лісовика першим заступником комісаря льокального промислу, Олексу Пірогова другим заступником, Степана Барановського другим заступником комісаря совхозів, Семена Семенова другим заступником комісаря лісового промислу.

УСУНУЛИ ГОЛОВУ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ СОВІТСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ.

(РО). Як повідомляють московські щоденники, в Києві усунено дотеперішнього голову союзу письменників в УССР. Сенченка; провід переняла колективна управа і секретаріят. До секретаріяту увійшли перш за все Корнейчук і Микитенко — драматурги, заслужені не літературною вартістю творчости, лише „благонадьожністю“.

НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У СССР.

МОСКВА, 20. 11. ТАСС. Перед военною колеґією найвищого суду СССР почався процес проти ґрупи троцькістів зі західного Сибіру. На лаві підсудних сидять: Носков, Хубін, Куров, Ляхенко, Андреєв, Коваленко, Леоненко, Печехонов і Штіклінґ. Їм закидує прокуратор, що вони саботажами і диверсією в копальні Кемерово в рр. 1935—36 змагали до дезорґанізації копальні вугілля і саботажу засобів транспорту і продукції та доцільно нарушували приписи безпеки.

ПЕРЕД 8. КОНГРЕСОМ СОВІТІВ.

МОСКВА, 20. 11. ТАСС. 8-ий надзвичайний конгрес совітів пічнеться на Кремлі 25. ц. м. Він розгляне проєкт конституції СССР.

Британська дипльоматична інтервенція в Бурґос?

ЛЬОНДОН, 20. 11. ПАТ. Як подає „Дейлі Мейль“, брит. міністерство закорд. справ наказало телефонічно брит. амбасадорові Чільтонові негайно скомунікуватися з ґен. Франком. „Дейлі Експресс“ повідомляє, що досвіта виїхав з Іруну спеціяльний курієр з листом до ґен. Франка, якому амб. Чільтон відраджує бльокаду Барсельони.

АТЕНТАТ НА ЛЯРҐА КАБАЛЛЄРА?

БАРСЕЛЬОНА, 20. 11. ПАТ. Тут заперечують вістку, яку подало радіо з Тетуану вчора в год. 19., немовби в Барсельоні дійшло до замаху на Лярґа Кабаллера.

ЧОМУ ЕСПАНСЬКИЙ ШАРЖЕ Д' АФЕР УТІК З БЕРЛІНУ?

ПАРИЖ, 20. 11. ПАТ. Еспанська амбасада заперечує комунікат німецького уряду, що шарже д' афер валенсійського уряду Ровіра виїхав з Берліну добровільно. На ділі — заявляє амбасада — Ровіра виїхав щойно після замаху на нього, крадежі тайних документів (про що німецька поліція не зуміла дати ніяких вияснень), та після арештування еспанського віцеконсуля з Гамбурґу Юрія Телля. Це — на думку мадридського уряду — доказує, що його представник у Німеччині перестав користуватися дипльоматичними привілеями.

Чи будуть які зміни?

Львів, 20. листопада 1936.

У польській пресі знову зароїлось від усяких „сензацій“ на тему політичних змін. Можливе, що це тільки щорічні ластівки недалекого політичного сезону, який оживлюється на час буджетової сесії (згідно з новою конституцією сойм мусить бути скликаний „найпізніше в листопаді“, себто сесія буде скликана мабуть в останніх днях цього місяця). Однак у всякому разі це річ симптоматична і характеризує нинішні політичні відносини у польській державі, що постійно двічі до року — перед початком соймової сесії і під її кінець — говориться не тільки про персональні зміни у складі кабінету, але й про переорганізацію політичного укладу сил та про такі вже суто устроєві зміни, як нова виборча ординація і вибори. Із того, що говориться, лише дрібна частинка попадає на сторінки преси: бо хто знає трохи варшавські відносини, той тямить безліч сплетень і поголосок, що кружляють по варшавських кавярнях і редакціях столичних часописів, сплетень, які здебільша взаємно собі суперечать і взаємно себе перекреслюють.

Симптоматичні однаково ці безглузді поголоски, як і вістки з усіми познаками імовірности — з огляду на стан немаче постійної якоїсь провізорії, що вже від літ висить над внутрішньою ситуацією держави. На цю тему вже й на цьому місці була неоднократно мова: і саме тому, що всі ці давні речі й сьогодні не втратили всієї своєї актуальности, можна казати про нерозвязану проблему внутрішньої політичної організації, однаково щодо устрою держави, як і щодо укладу зорганізованих суспільно-політичних сил. Очевидно, формально справа поладнана: адже істнує конституція, істнує виборча ординація, істнує сойм та істнує державна верхівка (президент, генеральний інспектор армії, уряд), яка дбає про цілість справ. А проте над конституцією завис той вислів одного з її безпосередніх творців, який сам признавав, що це експеримент, що його може перекреслити життя, — над долею теперішньої виборчої ординації завис досвід, який так мало захоплення викликує і серед самих урядових кол, — над соймом вічно істнує знак запиту, що торкається політичного обличчя тих двох соток осіб, незорганізованих у політичні клюби (організація послів відповідно до станів і районів показалась фікцією), — в одній тільки ділянці державної верхівки настала замітна, тривка і політично далекосягла зміна через пересунення найвищого авторитету на особу генерального інспектора армії, що від кількох днів має титул [illegible]-го маршала Польщі. Однак — як уже згадували ми в коротких рефлєксіях з приводу

маніфестації роковин 11-го листопада й надачі ген. Ридзові Сьміглому найвищої військової почести — признання шефа армії надрядним чинником також у всіх політичних справах — не зліквідувало ще проблеми, яка повстала наслідком розвязання ББ, на якого місці далі істнує — пустка.

Нема ніякого сумніву, що так само як життя перекреслило т. зв. Безпартійний Бльок (його розвязання було лише формальним признанням поразки), так само створений після нього стан повної суспільно-політичної безполовости — не може на довшу мету втриматись. Нема теж ніякого сумніву, що брак конкретних і позитивних успіхів суто-політичної місії полк. Коца, який саме мав створити ту нову якусь політичну організацію польського громадянства, поглибив істнуючий хаос та дезорганізацію, до якої признаються та на яку нарікають передові польські публіцисти.

Найновіші газетні звістки на тему „змін" саме й натякають про нові шляхи розвязки тієї перманентної кризи. Найближча соймова сесія має ніби бути остання, — весною чи літом 1937-го року мають ніби відбутись нові вибори. Одні сплетні кажуть про нову виборчу ординацію, що появиться на весну у формі президентського декрету, інші заповідають навіть дискусію на цю тему вже на цій соймовій сесії: в тому останньому випадку сойм ніби радитиме ще до поладнання нової ординації звичайним законодатним шляхом. Ясна річ, що годі тут зорієнтуватись, що і наскільки в тих поголосках відповідає правді, що є тільки „пробним бальончиком" (і чим) та що випливає лише з побожного бажання невдоволених. Дуже можливе, що ввесь цей теперішній шум скінчиться на шумі, але у теперішній дійсності істнують теж обєктивні дані на те, що таки дійсно якісь зміни прийдуть. Бо до тих обєктивних даних належить і той факт, що — невдоволених є щораз більше...

Нас, українців, внутрішня політична організація польського громадянства та польської держави цікавить остільки, оскільки вона заторкує українські справи, — оскільки вона може мати вплив на національну політику влади. З приводу останніх поголосок, які викликали ці рядки, можна тільки загально висловитись, що ніяка провізорія у державі не є корисна для полагоджування великих і складних проблем, таких проблем, до яких безперечно належить і проблема польсько-українських взаємин. Що торкається мерітум справи, то наше давнє становище до істнуючих основних законів, що нормують теперішній державний устрій польської держави, — відоме і не мало причини змінитись. У всякому разі нічого такого не сталось, що моглоб викликати у нас захоплення теперішнім станом та нехіть до якихнебудь змін. Ніякі зміни, на які натякають польські часописи, нас не лякають і не бентежать, — хоч і нема підстав сподіватися, що якінебудь зміни у політичній конструкції польського табору — принесуть нам благодати...

Справа німецьких рік.

Як Німеччина увільнюється від останків версайських основ.

Великі німецькі ріки та кільонський канал, які ще перед кількома днями підлягали окремим міжнароднім комісіям та на яких обовязував спеціяльний режім, мають чимале міжнародне значіння: ріки — господарське, канал — головно стратегічне.

Ось Райн перепливає крім Німеччини ще три інші держави (Швайцарію, Францію та Голяндію), ще до того в Голяндії ця ріка лучиться з водною сіткою Бельгії, що має на Райні коло 1000 власних суден. Ельба й Одра мають значіння лише для одної Чехословаччини (Одра подекуди і для Польщі), але це значіння є куди більше: для Чехії не є це — як для Франції чи Бельгії — **найдешевший шлях, але єдина** сполука з морем, через чеські смуги у пристанях Гамбурґа і Штетіну. Крім того німці перекопали через ютляндський півострів т. зв. кільонський канал, через який великі морські кораблі можуть перепливаси з Балтійського моря до Північного; його зрештою годі рахувати до звичайних судоходних каналів, які лише доповнюють сітку сплавних рік.

Диктуючи версайський мир, рішила Антанта скористати з тих благ. Перш за все вона таки попросту зрабувала Німеччині 1800 річних суден (1/5 німецької річної фльоти) і велику частину нім. портових уряджень. Друге — вона визнала згадані німецькі ріки (Райн, Ельбу, Одру та Німан) і кільонський канал міжнародніми: себто плавбу на них мали реґулювати міжнародні комісії, що своїми широкими повновластями сильно обмежували суверенні права Німеччини; ті ріки мали бути так само доступні для суден всіх держав. „Це — казали творці версайського мира — лише перший крок до загальної інтернаціоналізації рік, до великого поступу міжнародного права". Цікаво лише, що ця „поступова" реґляментація панує покищо виключно на ріках, що перепливають молоді, слабенькі держави (Дунай), або дикі афирканські кольонії (Конґо, Ніґер). Колиж Франції запропонували зінтернаціоналізувати долішній біг Сени, вона відпекувалася від цього руками й ногами. Значить — інтернаціоналізація рік добра, поступова і т. д., але... лише коштом переможеного.

Німці це зясовували собі, терпіли морально і матеріяльно. Міжнародні річні комісії нарушували престіж Німеччини, обмежуючи її суверенну владу; чужі судна робили сильну конкуренцію німецьким; нпр. 1923 р. зпоміж суден, що плавали по Райні, лише 1/3 належала до Німеччини.

Не диво, що Німеччина, яка тепер скинула зі себе ще сильніші окови версайського диктату, яка, привертаючи воєнне летунство і загальний військовий обовязок та обсаджуючи Надренію, не завагалась нарушити безпеки західних сусідів, що та узброєна від стіп до голови Німеччина одним почерком пера увільнилась від усіх тих річних комісій, контроль, ґарантій і т. п.

„Зрештою плавба по наших ріках — пише при цій нагоді берлінський уряд — і дальше вільна для всіх держав, їхні судна не платитимуть більших оплат, як німецькі; але лише тоді, коли німецькі судна матимуть такі самі права на їхніх ріках".

Виглядало би, що все залишилось по давньому; на ділі змінилося багато. Німеччина залишає вільну плавбу на своїх ріках — але лише так довго, доки це їй подобається. Ма... чи змогу замкнути плавбу для тої чи іншої держави, Німеччина здобуває поважний засіб реторсій (дипльоматичної пресії). Здається, найбільша небезпека з того боку грозить Чехословаччині, що не має іншого доступу до моря, як ріками, і що завдяки совітським впливам у Празі легко може попасти в непорозуміння з Німеччиною.

Привертаючи свої повні права до кільонського каналу, Німеччина увільнюється від прикрих військових обмежень: на основі версайського мира вона не могла укріплювати каналу ані недалеких морських побереж, крім того мусіла і підчас миру і підчас війни перепускати через нього всі чужі кораблі, як торговельні так і воєнні. „Газета Польска" бідкається (у передовиці з 18. п. м.), що ця зміна у правному стані кільонського каналу зменшить значіння Балтику як отвертого моря. Бо морські проливи, що становлять природний вихід з Балтійського Моря, можна загородити мінами. Нам здається, що канал можна не лише замкнути мінами, але ще легше забарикадувати затопленими суднами і що Балтійське Море залишиться таким самим отвертим, яким воно було, заки німецькі інжинїри прокопали кільонський канал. Цей останній становить не найважніший шлях з Балтійського Моря, лише найкоротший. А ріжницю між тими двома по-

чяттями досить ясно зясував Мусоліні та Цяно у недавніх полемічних промовах.

Тому й анґлійські заміти, мовляв: Німеччина поступила безправно, бо повинна була піддати дотичні версайські постанови легальній ревізії, як Туреччина — дарданельську конвенцію, мало переконливі. Абстрагуємо від політичної точки погляду: Туреччина здійснила свої домагання завдяки підтримці СССР, тимчасом Німеччина на нікого рахувати не може. Важніша правна сторінка справи: Чорноморські проливи — це єдина сполука двох морей, єдиний шлях у світ для всіх чорноморських держав; їхній правний стан — це справа наскрізь міжнародного характеру. Навпаки ріки — принайменше при нинішньому стані права народів — становлять неподільну і безспірну частину території, через яку перепливають. Тому Німеччина лише увільнилася від звичайного сервітуту, безправно накиненого переможцями. (гал.).

З польської преси.

Українська справа у світлі оборони держави.

Під згаданим наголовком находимо у двотижневику „Мисьль Польска" статтю ред. В. Бончковського з міркуваннями, як Польща може і повинна зміцнити свою оборону на випадок війни з СССР. Отже це завдання може осягнути Польща — пише автор — тоді, коли зліквідує теперішній польсько-український фронт не дешевим коштом півзасобів, але широко закроєною нормалізацією польсько-українських взаємин. Хід думок автора згаданої статті такий:

На одного польського вояка припадає двох вояків німецьких і пятьох — східного сусіда. Менший простір, відкритий характер головних кордонів, слабші можливости зі сирівцем та промислом спричинюють, що в суперництві матеріяльних засобів боротьби зі сусідами зі сходу, або з заходу, перевагу може мати ворог. Отже з цього єдиний висновок: поляки мусять зрівноважити свої недостачі в матеріяльно-обороной надпродукції в цій ділянці потенціяльних можливостей, яких залежність від матеріяльних джерел є розмірно незначна.

Отже „оборонна точка погляду на українську справу зводиться до здійснення плану, щоб терен заселений українцями приняти за військово-стратеґічну лінію Польщі. Головною умовиною, щоб приняти цю лінію на терені українського населення у Польщі це зворот експансивної та оборонної рації українського населення на схід. **Це може статися під умовиною, коли вдасться зліквідувати фронт польсько-українських політичних конфліктів і боротьби.** Іншими словами — слід створити такі політичні умовини у польсько-українських взаєминах. З

Листопад — місяць Українських Інвалідів!
Ділом пошануйте память тих, що своїм зусиллям і терпінням поставили нас у ряд націй.

яких українці признали би Польщу за своє запілля, без остраху, що ті чи інші польські політичні елементи використають це положення і цілу свою оборонно-національну здібність враз з майбутніми аспіраціями звернули би у напрямі східного кордону. **В таких умовинах Польща, маючи у своїй армії українського вояка або в ін. спосіб організуючи збройно терен, могла би осягнути свою ціль на випадок мілітарного конфлікту — а саме повну участь области з іншим населенням в обороні кордонів Польщі.**

Одначе до цього дійде тоді, кінчає автор, коли нормалізація визволить енергію, що її зуживають на взаїмну невтралізацію обосторонного наступу: польського й українського.

Хто такий Ґорев?

МІЛІОНОВІ ІНТЕРЕСИ ТЕСТЯ СТАЛІНА І РОДИНИ ҐОРЕВА.

„Мисьль Польска" у статтейці „Під мікроскопом" спиняється над сензаційними резолюціями ППС, яка відкинула можливість співпраці з комуністичною партією, бо „не вірить в її щирість". „Мисьль Польска" не вірить знову у щирість резолюцій ППС, бо її центральний орган „Роботнік" виступав ще недавно в обороні політики СССР у льондонському комітеті неінтервенції. У звязку з тим „Мисьль Польска" демаскує за „Меркурієм" облуду, брехню та обманства совітської Росії, чи пак комуністичної партії.

„Тиждень швидше, чи тиждень пізніше, Мадрид і так здобудуть. Йде лише про те, що проволока зогнює громадянську війну і вможливлює доставу воєнного матеріялу. Але доставами клопочеться не хто інший, лише совітський генерал Горев, військовий атташе посольства СССР у Мадриді. Горева — академика, вихованка совітської військової школи, члена комуністичної партії від 20-их років, уважають за одного з найздібніших штабовців у СССР. Його правдиве прізвище, як це буває в нинішній Росії, є інше. Горев є одним з численних **Гельфандів**. Горев-Гельфанд є крім того братанком відомого Парвуса-Гельфанда, бувшого банкира в Копенгазі, сеньора роду Гельфандів.

Хтож такий Парвус-Гельфанд? Це таємний тип, який відограв визначну ролю підчас совітського перевороту.

Отже ще перед виступом большевиків його вважали довіреним Леніна. Доставляв їм грошей з невідомого джерела і був посередником у справах, які вимагали великої дискретности. Йому завдячують большевики допомогу в часі Керенщини і пізніше, коли їх скарб був пустий. Цей банкир їздив часто до Берліна з Копенгаги. Є докази, що він належав до одної з масонських льож у Берліні. Завдяки таким впливам вдалося йому намовити німецький генеральний штаб, щоб він вислав Леніна у запльомбованім вагоні до Ленінграду.

Тепер братанок Парвуса, ген. Горев зявився у Мадриді, де теж затріюмфувала совітська влада. Дивні є посвоячення Гельфандів і до дивних приходить випадків, коли один з представників цього роду займається доставою грошей або гармат. Правдивими панами в Совітській Росії є Кагановичі і Гельфанди. Члени цих родів позмінювали прізвища і тому невтаємничений не може легко здогадатися, в чому діло.

Отже, як відомо, Сталін після подружжа зі сестрою Кагановичів зблизився до цієї родини. Завдяки грошам і посвояченню обі ці родини мають вплив не лише в СССР, але і поза ним. Яскравим прикладом може бути факт, що колишній французький премієр Саро видав свою доньку за одного свояка Кагановичів. З цієї причини Саро виєднав французьку позичку для СССР і поділився з зятем міліоновою провізією.

Ось де слід шукати правдивих **рекінів** капіталізму та імперіялізму і **хто** є правдивим знаряддям цих рекінів.

Крівавий кат України — диктатором у Барсельоні.

„Мисьль Польска" пригадує деякі факти з життепису крівавого ката України москаля Антонова, який на Україні прибрав собі псевдонім Овсієнко — у звязку з вістками Отмара про нього в „Газеті Польскій".

„Що Антонов „глибоко ідейна одиниця" — проводив партизантським(?) відділом на Україні, в запіллі Денікінської армії, про те — пише „Мисьль Польска", — ми не знали. Одначе читач п. Отмара не довідався, що Антонов кермував на переломі 1917-18. р. **полудневою совітською окупаційною армією,** яка намагалася здавити в початках українську державність (звідтіля — „Овсієнко"), що під приказами Антонова перводив січневі масакри в Києві полковник царської жандармерії і теж **комуніст** зі симпатичним почасти прізвищем Муравйов, що сам Антонов був теж передвоєнним царським старшиною, (якого відділ м. ін. стаціонував в однім з польських міст) та що Антонов — крім того — є спецом від „совітсько-українських справ у далеко глибшім і ширшім (отже і „катальонських") того слова значінні. А шкода! Навіщо непотрібно має дивуватися непоінформований читач, коли виявиться, що „глибоко ідейна одиниця" і „романтик революції" буде переводити в Катальонії „катальонізацію" на зразок Муравйова, буде поширювати комуністичний „патріотизм" на зразок Сталіна-Кагановича і вкінці змінить псевдонім „Овсієнко" на „Дон Овсієнкос", або на якийсь подібний. Знаємо добре таких романтиків.

СОЛІДАРНІСТЬ ІТАЛІЇ І НІМЕЧЧИНИ.

РИМ, 20. 11. ПАТ. Італійська преса обговорюючи становище мін. Чіяно, який відмовився від збірного протесту у справі виповідженої річної клявзулі версальського договору пише, що є це новий доказ сильної солідарности між Італією і Німеччиною. Становище Італії є для Німеччини новим доказом льояльности. Італія надальше підтримуватиме змагання Німеччини до повної незалежности у всіх ділянках

—o—

ПРЕМ. БЛЮМ ПЕРЕБРАВ ТЕКУ МІНІСТРА ВНУТР. СПРАВ.

ПАРИЖ, 20. 11. ПАТ. „Ле Попілер" пише, що покищо провід міністерства внутрішніх справ перебрав прем. Блюм.

Як здогадних наслідників пок. Салянгра вичисляють: мін. Шотана, мін. Монне і віцем. внутр. справ Дормоя.

П. ЕЛЬБОҐЕН

Мале і велике щастя.

В одному недільному випуску денника стояли у відділі анонсів одне поруч одного майже такі самі оголошення. „Молодий мужчина, самотний, без знайомостей, шукає знайомости з панночкою для недільних прогульок. Писати під „Мале щастя". Друге оголошення було таке: „У вільних хвилинах бажаю знайомости з молодим мужчиною. Писати під „Молодість і туга".

Автори цих оголошень мешкали у великому місті на [illegible] самій вулиці, зовсім близько, але не бачили [illegible] одного ніколи. Дівчина виходила щодня з [illegible] в 7-ій год. зранку, мужчина в 8-ій, — вона верталась до хати в 4-ій год., він в 6-ій. Але доля буває химерна.

Дівчина Ельза була короткозора. Вичитуючи оголошення в газеті переочила підпис „Мале щастя" з сусіднім, яке називалось „Велике щастя" і на таку адресу вислала лист.

Молодець зацікавлений оголошенням „Молодість і туга" написав теж листа до адміністрації, уявляючи собі ніжну, несміливу, шляхотну дівчину. Урядовець в адміністрації сортуючи листи поставив його зовсім механічно в інший переділ, призначений для молодої веселої вдовиці, що дала гасло „Струнка із власним домом".

Коли вдовиця дістала 34 відповіді, звернула увагу на ліричний лист підписаний Альфредом, який призначав їй зустріч у каварні. Вона пізнала його по фотографічному апараті у правій руці. Вдовиця доглянула щойно два дні пізніше помилку, що лист, який їй передали, мав іншу адресу.

Зате лист молодої Ельзи дійшов до рук адресата „Великого щастя", який шукав „молодої товаришки життя, погідної, незалежної та елеґантної". Був це мужчина уже з легко посивілими висками і білими камашами, з професії аґент кабаретових вистав і артистів. Коли він прочитав з усміхом цілу скирту листів, зацікавив його головно один, де не було ні згадки про любов і подружжя, тільки про недільну прогульку. Він назначив цій наївній дівчині, Ельзі, зустріч у міському парку під памятником, де і так ніколи нема нікого.

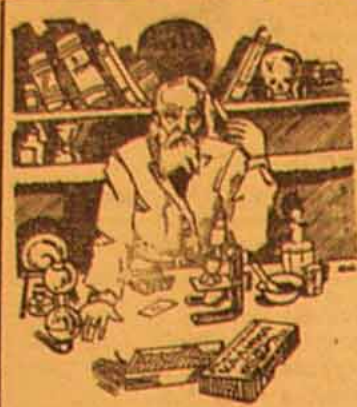
Альфред, що шукав „Малого щастя" ввійшов до каварні майже одночасно з веселою вдовою. Дама помітила відразу його фотографічний апарат і перша зупинила його дотепною заввагою. Обоє замовили каву, але розмова їм не клеїлася, бо обоє були розчаровані. Альфред говорив про прогульки в околиці міста, а вона всміхалась, кажучи, що коли вже малаб їхати на прогульку, то тільки автом або гарними кіньми. Альфред признався, що він ненавидить усякі машини, бо найохотніше ходить пішки і не купив би собі авта, навіть якби мав на це гроші. Зате дама, з якою він розмовляв, радо пішла би до оперетки, цирку або до якогось кабарету.

Він замовк і ледви відповідав. По годині такої товариської розмови, вони розстались із почуванням, що вже не зустрінуться. Вдовиця вже на розі вулиці рішила, що відповість іще нині на інші листи, а головно „молодому, оптимістично настроєному інжинірові, з вищого товариства".

Ельза в тому самому часі чекала під умовленим памятником. Прийшов туди легко посивілий панок, який хоч і здивувався, але не перелякався появи молодої дівчини. Відразу жалував у душі, що почав якусь клопітну історію і думав, якби з тої ситуації найшвидше виплутатися. Бачив він у своїй уяві цілий ряд кабаретових артисток і рішив зустрітись з танцюристкою Льольотою, з якою мав намір розстатись. Щойно після пів години помітив він, що його розмовниця зовсім не реаґує на його дотепи і йде поруч нього сумовита. Нарешті покивала головою і швидкою ходою відійшла з парку. Кабаретовий аґент поправив собі краватку і пішов просто до кабарету.

Уперше від кількох літ Ельза верталася трамваєм до хати пів до семої, понуривши голову. Так само від довгих місяців Альфред уперше не міг у неділю вибратись за місто, і вертався в тій самій порі з каварні додому. Коли скрутив у бік на свою вулицю, задуманий наштовхнувся на молоду дівчину, що йшла вперед із спущеною головою. Щойно коли минув її, зрозумів, що не попрохав вибачення за свою неувагу. Як можна бути таким грубим супроти людей — подумав він, схвильований своєю останньою розмовою з незнайомою дамою, почував себе так ніяково, що відчув потребу виправдатись перед незнайомою, яку штовхнув.

Ельза мало не розплакалась, коли її штовхнув на вулиці безцеремонно якийсь добродій. Ось іще один доказ, як „світ" із нею поводить-

Новий конкурс „Діла" на економічні статті.

Як відомо нашим читачам, зпоміж надісланих статтей для попереднього конкурсу, уфундованого в „Ділі" п. Василем Тихим з Америки, жюрі признало тільки 6 авторам грошеві нагороди. Для чотирьох нагород (для I-oї в сумі 10 ам. долярів і для трьох по 3 ам. доляри) не найшло жюрі відповідних кандидатів (див. „Діло" ч. 31). Тому розписуємо отсим

ЧЕРГОВИЙ КОНКУРС
на тему

„ЯК ЗОРҐАНІЗУВАТИ УКРАЇНСЬКИЙ ДОМАШНІЙ ПРОМИСЛ?"

Тему вибрало жюрі, признаючи справі організації нашого домашнього промислу першорядну вагу, а для дальшого господарського розвитку українського народу — велику актуальність.

Нагороджених буде 5 статтей, а саме:
1-а нагорода—рівновартість у золотих 6 ам. дол.
2-а нагорода — рівновартість у зол. 4 ам. дол.
3-я нагорода — рівновартість у зол. 3 ам. дол.
4-а нагорода — рівновартість у зол. 3 ам. дол.
5-а нагорода — рівновартість у зол. 3 ам. дол.

Засаднича вимога: річевий підхід до теми і можливість здійснення поданого проекту.

Розмір статті повинен не переходити розміру нормальної газетної статті (200—300 рядків).

Статті писані по змозі на машині, треба надсилати в замкнених ковертах із зазначенням назовні: **Для конкурсу.** Справжне прізвище автора треба помістити в окремій меншій коверті, яку жюрі відчинить уже після признання нагороди.

Речинець, до якого прийматимемо згадані статті, **31-го грудня ц. р.**

З нашої кооперації.

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ ОЩАДНОСТИ.

З приводу місяця ощадности, яким визначений у нас листопад, вийшло 44. число „Господ.-Кооп. Часопису", в цілости присвячене ідеї ощадности. З важніших статтей відмітимо статтю д-ра Костя Левицького з рефлексіями після зїзду Українбанків у справі масової ощадности і статтю п. І. Федака про те, як відбилася господарська скрута на вкладках ощадности у наших кооперативних установах. Автор виказує цифрово, що за останніх сім літ, при майже пятикратнім збільшенні числа щаднично-кредитових кооператив — стан вкладок не то не зріс (в 1930 р. 8,015.361 зол.), а навпаки зменшився на 1,045.291 зол., що становить 11.3%. Це зменшення загальної суми вкладок ще більше некорисно представляється в порівнанні пересічни вкладок на одну кооперативу і вкладчика. В 1930 р. пересічна сума вкладок на одну кооперативу була 28.729 зол., або на одного вкладчика 326 зол., а на 1. X. 1936 р. та пересіч упала вже до 11.935 зол. і 110 зол. В процентах зменшення виявляється як 58.4% і 66.3%. Але рівночасно треба підкреслити одно додатне явище, а саме зріст вкладчиків, яких у 1930 р. припадало на одну кооперативу 87, а на 1. X. 1936 р. піднеслося те число до 109, себто на 20%.

Д-р К. Коберський у статті „Чи девалюація може пошкодити ощадностевій акції?" виказує на прикладах усіх девалюацій від 1931 р., що ніодна з них досі не привела до якогось упадку валюти, до хаосу на краевім ринку, або до якогось витягання вкладок із банків. Навпаки, всі девалюації причинялися до заспокоєння нервових настроїв та до нової господарської розбудови. — Статтю про ощадностеву кооперативу службовиків РСУК ми вже зреферували окремо.

КУРС ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАЦІЇ.

В днях 9.—14. ц. м. відбувся в домівці РСУК однотижневий курс для працівників кредитової кооперації, скликаний і зорґанізований Центробанком та Ревіз. Союзом Українських Кооператив. На курсі викладали д-р Кость Левицький, інж. Ю. Павликовський, сен. О. Луцький, ред. А. Жук, д-р К. Коберський, дир. Ст. Кузик, дир. М. Кисілевський та І. Федак. В курсі взяло участь 22 працівників Українбанків. Курс закінчився святочно в суботу 14. ц. м. Після дискусії на тему відбутих лекцій і курсу попрощав курсантів директор Центробанку Ст. Кузик.

ФАБРИКА КООП. „БУДУЧНІСТЬ" У ТЕРНОПОЛІ РОЗВИВАЄТЬСЯ.

Кооператива „Будучність" у Тернополі загально відома у нас своєю фабрикою туток і папіроців „Калина". В 1935 р. переробила ця фабрика на свої вироби 28 вагонів бібулки і паперу, а торги її в тому році доходили до півтора міліона зол. Все таки, загально беручи, населення наших земель у Польщі покриває тільки що лише 1/4 всього свого запотребування на паперці у своїй кооперативній фабриці. Решта йде ще в чужі руки. Зате цікаво, що є вже у нас околиці, нпр. Підгіря, які покривають своє запотребування на 90% у кооп. „Будучність". Солідарність громадянства у домаганні свого продукту довела до того, що не тільки українські кооперативи і приватні купці, але й чужі купці мусять вести цей український фабрикат і в 1935 р. торги „Будучности" з приватними купцями дали 78% усіх торгів. Кооператива вибудувала в минулім році гарний, модерно улаштований фабричний будинок. У своїй діяльности кооператива „Будучність" відзначається громадянським наставленням та взірцевими умовинами праці для працівників.

ЗБІЖЕВИЙ КРЕДИТ.

Центробанк використав у цьому році в Рільнім Банку 270.000 зол. задаткового кредиту на збіжжя. З того кредиту приділено 42 Українбанкам квоту 198.950 зол. і 39 Райфайзенкам квоту 71.041 зол.

ЗАОЧНИЙ КООПЕРАТИВНИЙ КУРС ПРИ РСУК.

„Господарсько-Кооперативний Часопис" подає, що на цьогорічний курс заочного навчання зголосилося дотепер 82 нових курсантів. З цього припадає: на курс книговодства в закупочно-збутових кооперативах — 26, на курс книговодства в кред. кооперативах — 3, на курс крамарів — 34, на курс касієрів і контр. комісій — 14, на курс молоч. книговодів — 3, на курс прихильників кооперації — 2. Крім цих нових курсантів докінчують курси їх учасники, які зголосилися літом. Від цього року всі наші заочні курси починаються кожного року в жовтні та кінчаться в червні.

В. Л.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Британський канцлер скарбу Чемберлен заявив у промові, що необхідно втягнути до Ліги Націй ті держави, які до неї тепер не належать.

На засіданні румунської ради озброєння прем. Татареску зложив звіт про теперішній стан рум. зброєнь та предложив проект праць звязаних з останнім етапом дозброєння.

У Бельгії „рексисти" намагалися розбити віче лібералів, тому поліція їх усунула зі салі — м. ін. і Деґреля.

Еспанська нац. головна кватира заперечує закиди, немовби її війська нищили протестантські церкви і убивали протестантів.

Австрійський архикнязь Оттон Габсбурґ скінчив 24 роки. З тої нагоди 5.000 австрійських леґітимістів уладило маніфестацію.

Турецький міністер закорд. справ зложить нині пополудні звіт про переговори з Францією у справі санджаків Антіохії й Александретти.

Французькі б. комбатанти приїхали до Гамбурґа, відтіля до Лібеку.

Китайський уряд постановив рішуче боронити Суїюан, проганяючи відтіля та з Чагару манджурські й монгольські нереґулярні відділи.

Еспанський нац. кружляк „Канаріяс" затопив недалеко катальонських берегів пароплав з транспортом зброї та муніції для червоних військ. Інший нац. кружляк двічі обстрілював барсельонську пристань.

Шведський уряд дотепер не приняв нового посла червоного еспанського уряду. В міжчасі будинок посольства обсадили прихильники нац. уряду.

Бельгійський король Леопольд III. хоче вдруге оженитися з найстаршою дочкою Карла I. і Зити Аделяйдою Габсбурґ, що минулого року покінчила політичні науки на університеті в Лювен і недавно виїхала до Австрії.

Еспанський нац. уряд дістав від мадридського дипльоматичного корпусу протест проти бомбардування Мадриду. На те уряд відповів, що його артилерія навмисно не обстрілювала південно-західної частини Мадриду, де мали схоронитися жінки й діти, але червона влада не пустила їх туди, змушуючи їх боронити міста.

СВЯТКУЙТЕ У ЛИТОПАДІ СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ!
Дохід зі Свята та інших імпрез жертвуйте на інвалідів.

ся, яка вона самітна і безрадна, пилинка у великому місті. Думала про те, що вже роками живе так сама, без приятельки і приятеля, і може ще роки буде жити так само, і певно вмре як стара панна. Не йшла, а бігла і булаб уже щезла з очей молодця, якби він не був доглянув її здалека, як різко скручувала за ріг вулиці. Він почав прохати її вибачення, що вдарив її і вона почервоніла. Сльози десь застрягли в горлі і розтанули від легенької усмішки. Він за той час так осмілився, що вже йшов поруч неї і проводив її аж до воріт дому. При воротах осмілився зовсім і спитав, чи не міг би ще її колись побачити. Вона згодилась дуже здивована.

І трапилось так, що в найближчу неділю ця молода пара вибралась на прохід, не згадуючи ні словом про свої часописні оголошення.

Тої самої неділі ввечір молода вдовиця пішла до кабарету з оптимістичним інжиніром, із так званого „ліпшого товариства". Та тут у льожі побачила вона справжнього джентельмена з посивілим волоссям. Він подобався їй більше, ніж сусід з анонсу, і коли вона придивлялась йому, тоді він сам звернув увагу на цю добре виховану даму, тим більше, що посварився на перерві із своєю приятелькою артисткою Льольотою. І коли підійшов до дами в льожі, його дотеп та хист конверзації засяяли повним блиском. І ця нова пара теж не знала нічого про те, що шукала щастя при помочі газети. Оголошення було тут тільки одним з тих численних малих кілець, які обертають химерне колесо долі.

Перекл. к. л.

ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО У СНЯТИНІ.

Листопадове богослуження відправив о. Ілля ...ук, парох Снятина, 31. жовтня при поважній ...кості снятинського громадянства і зпоміж інтелігенції і зпоміж міщанства.

На самого 1. листопада відправили місцеві ...ники по співаній Службі Божій парастас ...померших у визвольній боротьбі героїв при ...о уладженій стрілецькій могилі. Пополудні ...ого дня відбулися в товаристві „Сокіл" сходини, на яких д-р Іван Полюк, учасник визвольної боротьби, виголосив гарну промову про листопадовий зрив і про його значіння в національно-державному житті українців.

Анархісти хотять покинути Мадрид?

ТЕНЕРІФА, 20. 11. ПАТ. Анархісти рішили покинути Мадрид. Вони висадили у повітря динамітом чимало будинків та роззброїли й арештували всіх цивільних гвардистів.

ОДИН З БУРБОНІВ ПОЛЯГ У НАЦІОНАЛЬНИХ РЯДАХ.

БУРГОС, 20. 11. ПАТ. В недавних боях під Мадридом згинув дон Альфонсо д' Орлеан де Бурбон, що воював по боці нац. військ.

ДАЛЬШЕ БОМБАРДУЮТЬ МАДРИД.

МАДРИД, 20. 11. ПАТ. Вчора бомби з нац. літаків знову наробили чимало шкоди. Доми поруйновані, між руїнами багато убитих. М. ін. в одному домі вибух гранати засипав живцем гурт людей, що схоронилися до пивниці.

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

МАДРИД, 20. 11. ПАТ. Після завзятих боїв червоні відібрали частину університетської дільниці.

Нац. літаки часто бомбардували вчора Мадрид. Над містом дійшло до повітряного бою. 2 нац. літаки мусіли причалити по боці червоних, 3 бомбові літаки і 4 мисливські зістрілено.

Червона ескадра збомбардувала м. Пальму на острові Мажорці; у збірниках бензини недалеко летунського майдану вибухла пожежа.

МОРСЬКИЙ БІЙ.

ЛІССАБОНА, 20. 11. ПАТ. Як повідомляє португальський радіоклюб, недалеко пристані Пасахес дійшло до морського бою між червоними й національними кораблями.

НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

САЛЯМАНКА, 20. 11. ПАТ. На фронті Гуески відбито червоні наступи, на фронті Ескуріялю нац. війська пішли вперед, на мадридському фронті також. Ворожі наступи відбито.

ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ СИНА ЛЯРҐА КАБАЛЛЄРА.

ТЕНЕРІФА, 20. 11. ПАТ. Сина Лярґа Кабаллера, що є вязнем „еспанської фалянґи", засудили на смерть.

НІМЕЦЬКА ПІДМОГА ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК?

ЛЬОНДОН, 20. 11. Авас. „Менчестер Ґардіян" твердить, що з Гамбурґа висилають еспанським нац. військам великий транспорт военного матеріялу німецького походження. Більша частина транспорту піде морем, лише літаки вистартують зі Штутґарту, перелітаючи в ночі понад Францію або понад Австрію й Італію. Німці пильно уважають, щоб та справа залишилася в тайні.

Останніми днями звербовано в Німеччині дві сотні обслуги повзів.

ВІДОЗВА АНҐЛІЙСЬКИХ ПОСЛІВ.

ЛЬОНДОН, 20. 11. ПАТ. 200 послів підписало телеграми до обох есп. урядів зі закликом, робити все можливе, щоб оминути таких жорстокостей, як бомбардування місць, де схоронилися жінки і діти.

БОГДАН МОРОЗОВСЬКИЙ.

Під операційним ножем.

(Присвячую Вп. П-ям Софії і Марії.)

Це спомин. Він повинен би зацікавити го... тих, що терплять на подразнення „сліпої кишки". Властивим героєм є тут не я, а вона, що ... часто пригадує людям ціну здоровля і життя. Я позбувся її в такий милий спосіб, що раджу ..., яким вона дошкулює, або попросту переслідує — зробити те саме.

Я ще досі зарозумілий на те, що я пішов під ніж хірурга... з нудьги. За це повинен я перейти, ... не до історії медицини, то бодай до щоденної хроніки. А що я скромний і не можу допустити, щоб описували моє геройство так, як зробили з тим „Героєм дня", якого грає Шевальє на екрані, то мушу це зробити сам — ... і ділово.

Представлюся. Я — молодий; маю 24 літ, студент медицини, імя і прізвище як вище. Я вродився у великому місті. Як 16-літній молодець ... я вживати усяких його насолод, так, що в 22-м році життя я був більше знуджений тим життям, як повинен був бути. Я мав уже за собою і перше, друге і третє кохання, чимало непорозумінь і конфліктів і забав, ошліфував багато дансінгових паркетів. Ніщо мене вже не ... — здавалось, що все вже було, все вже ... . Я попав у сплін — із повним почуттям права на такий настрій. Чи лише льорди і ... особи мають на це монополь?

Я хотів уже пережити нарешті щось сильного, щось, що перенесло би мене в якийсь інший, цікавіший світ. Тут прийшла мені в поміч моя власна „сліпа кишка". Вона вже три роки мене дратувала. Тупий, впертий біль в одній третині відступу між бедром і пупом ловив мене щораз частіше, і то в таких приємних хвилинах, як кілька годин по добрім обіді, або на проході на „корсі".

Нагло засяла мені ґеніяльна думка: операція! Гесь із злосливим співкомірним моєї палати. Але яка це буде емоція! Яке це буде прецікаве переживання. Чекають мене нові враження. Буду героєм. До моєї сепаратки на клініці посипляться милі відвідини, цвіти, чулі погляди і поздоровлення.

Я пішов до лікаря. Він мені записав магнезію з беллядонною тричі денно на кінець ножа. Я на це обурився і зажадав операції. Мовляв, страшні корчі не дадуть мені довго жити. А тому, що в лікарів не є так тяжко щось умовити, — він відіслав мене до хірурґічної клініки. Проф. О. приняв мене, а доцент Д. додавав мені відваги, кажучи, що операція колеґи повинна вдатися, якщо не дістану по ній запалення жил зі сціпом крови (тромбофлєбітіс).

Алеж то була сензація, як я розказував по дансінгу в четвер, що в пятницю їду до клініки і в суботу витинають мені „сліпу кишку"! Богато мені не вірило, а панна Софія не вірила навіть тоді, як я їй показав картку принятя на клініку. Думали, що це мій новий „глупий дотеп".

Субота вранці. До моєї сепаратки (яку я дістав по протекції, як медик) ввійшла доглядачка і запросила мене миленько до операційної салі. Я виліз з ліжка (спав дуже добре, снилася мені панна Софія) і без страху ввійшов до операційної салі. Хірурги саме мили руки. Показали мені чемно стіл, на який я виліз, скинувши свій зелений шляфрок. Я перехрестився три рази і відхнув направду побожно до неба.

Мене притвердили до стола ременями, так що я не міг і пальцем кивнути. На лице наложили маску. За хвилину я почув характеристичний запах етеру. Він ставав щораз сильніший. Я мав враження, якби у мої груди входив якийсь пливкий метадь, що мене дуже змічнює. Рівночасно я чув, як людські голоси віддалюються щораз далі і гинуть. Мені стало добре і спокійно. Не хотілося навіть піднести повік, щоб глянути на похилене надімною лице наркозника. Я не розумів зовсім того стану; зовсім не знав, чи я на землі, чи вже перейшов якусь границю і зовсім нечутно перейшов у блаженному стані у край вічного спокою.

Нагло перед очами мені зявилася червона барва бурячкового відтінку, а рівночасно в ухах почув я щось, якби гудіння телефону. Мій спокій десь зник, а зявився якийсь несупокій і страх.

„Де я властиво є?" — „Я хочу жити!" Мені здавалося, що я вже не вернусь на землю, що я на вік розділений від усього, до чого я звик, а передімною отворилася якась страшна, півтемна пустара. Нагло я почув, що я не є вже людиною, що я став душею бальону. Я мав страшне, несамовите враження, що я ось-ось розірвусь, що мене щось розсадить. Це страшне враження здавалось тягнеться цілу вічність. Врешті все скін-

Нова конституція СССР --- знаряддя поневолення України.

ДЕКЛЯРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ У СПРАВІ ПРОЄКТУ НОВОЇ КОНСТИТУЦІЇ С.С.С.Р.

На день 25. листопада цього року у Москві скликаний Всесоюзний Зїзд Совітів, що має підтвердити проект нової конституції СССР, ухвалений президією ЦВК СССР у червні ц. р.

З приводу цієї зміни конституції СССР підписані представники українських політичних партій, не признаючи взагалі за якими-то-будь органами СССР права надачі законів для України, для якої влада СССР це влада чужої насильницької окупації, вважають проте своїм обовязком заявити ось що:

І. — Відтворюючи свою державну історичну традицію та здійснюючи своє право на самоозначення, Український Народ у час революції р. 1917. відновив свою власну самостійну державу у формі Української Народньої Республики, яку перший український революційний парлямент — Українська Центральна Рада — проклямувала 22. січня року 1917. Вибраний Українським Народом Трудовий Конгрес підтвердив це рішення 22. січня 1919. року, одночасно з тим проголосивши злуку всіх українських земель в одну державу.

Самостійну Українську Державу визнали: Франція, Англія, Німеччина, Австро-Угорщина, Туреччина, Болгарія, Польща, Фінляндія, Латвія а також Совітська Росія.

II. — До складу Совітської Росії Україну влучено пізніше і то у висліді збройного насильства російської червоної армії, яка після упертої боротьби окупувала Україну, знищила демократичну Українську Народню Республику та запровадила безоглядну диктатуру Російської Комуністичної Партії, з її крівавим терором, господарською руїною, виголоджуванням населення України та гнобленням культурного розвитку українського народу.

III. — Український Народ ніколи не зрікався свого права на державну самостійність, та при кожній можливости вільного прояву власної думки підкреслював і підкреслює незмінність своєї волі — відновити самостійну державу.

IV. — Під впливом безупинного змагання українських народніх мас до повної державної незалежности, московський совітський уряд мусів р. 1923 признати в конституції „Союзу Совітських Соціялістичних Республик“ деякі національні права для України. Але права ці так і залишились на папері мертвою буквою. У своїй політиці загальносоюзний совітський уряд не додержав навіть тих засад, які оповіщено в конституції СССР, а обмежив права Української Радянської Соціялістичної Республики, збільшив централізацію і перевів повну інкорпорацію України.

V. — Проект нової конституції СССР це лише нова спроба російської комуністичної диктатури тісніше затягнути петлю централізації і національно-політичного та господарського поневолення. Хоч за режіму диктатури конституційні закони взагалі не забезпечують прав громадян і народів, — цей проект змістом своїм є ще значним кроком назад у порівнанні з конституцією р. 1923. Так наприклад:

а.) Проект нової конституції значно розширює компетенцію загальносоюзних органів, фактично передаючи до їх рук керму всіми справами союзних республик (п. 14);

б.) відбирає у союзних республик право регулювати адміністративний розподіл їх територій (п.п. 22—29) та право визначити основні права й обовязки громадян (п.п. 118—133), врешті підпорядковує суди союзних республик загальносоюзній прокуратурі (п.п. 113, 117);

в.) згідно з новим проектом, союзні республики не мають прав на свою територію, бо ці права належать СССР (п.п. 6, 14), і не мають своїх громадян, бо це є громадяни лише СССР (п. 21);

г.) суверенітет союзних республик, про який згадує параграф 15 проекту, при величезній компетенції центральних органів СССР, визначеній проектом, є повною фікцією; так само є фікцією право на вихід союзних республик із СССР, бо проект означує єдиною батьківщиною всіх громадян цілий СССР, зраду якому трактує як найважчий злочин;

ґ.) вселюдне виборче право, яке встановляє проект, при праві громадян вибирати лише кандидатів, виставлених комуністичною партією або тими організаціями, в яких комуністи складають кермуюче ядро, ні в чому не може причинитись до поліпшення загального положення українського народу (п.п. 126, 141);

д.) новий проект лишає непорушною систему централізації та необмеженої диктатури комуністичної партії, бо зосереджує ціле законодавство в руках „Найвищої Ради СССР“ у Москві (п.п. 30—56), що складатиметься з комуністів та з людей, цілком залежних від комуністичної диктатури, і не допускає існування жадних політичних організацій, крім комуністичної партії (п. 126);

е.) безправність громадян СССР підсилюється ще й тим, що нова конституція, як і стара, не тільки не дає ніяких гарантій охорони праці робітників і селян перед самоволею й визиском комуністичної диктатури, але й фіксує як основний закон, те закріпачення селянства, що повстало в наслідок примусової колективізації сільського господарства, і змінює визиск робітництва совітським державним капіталізмом (п.п. 4, 5, 8, 11, 14). Проголошуючи „право на працю“, нова конституція не признає жадних права трудящих самостійно відстоювати свої економічні інтереси перед диктаторською державою, права на незалежні від компартії професійні організації, права на страйк і т. п.

З уваги на все сказане, підписані представники українських політичних партій протестують проти конституції СССР, як проти акту, що намагається ввести в „закони“ форми насильницьке панування Росії над Українським Народом, і як проти спроби Москви без участи вільно обраних, незалежних представників України диктувати свою волю Українському Народові.

Стверджуючи, що проект конституції має на меті дальше поневолення України, ми проголошуємо, що Український Народ ніколи не примириться з будь-яким чужонаціональним пануванням на Україні і не перестане боротися за відновлення своєї власної незалежної держави!

За Українську Радикально-Демократичну Партію: голова Закордонного Бюра Партії **К. Мацієвич**, секретар **Ф. Слюсаренко**.

За Українську Соціял-Демократичну Партію: **І. Мазепа, П. Феденко.**

За Українську Партію Соціялістів-Революціонерів: **Н. Григоріїв, М. Сква...**

14. XI. 1936. р.

чилося. Мене не стало. Скінчилася всяка свідомість, я не мав навіть почуття червені, ані чорної ночі. Мене не було.

Я почуваюся розкішно. Якось так добре, приємно, легко. Мені здається, що я у небі — що я буджуся до якогось нового, безтурботного життя. Відкриваю ліниво очі і зараз знов їх заплющую. За котримсь там лінивим поглядом бачу через легеньку молошну мряку, що при самім моїм лиці клячить товариш Дасько, а коло нього стоїть сестра милосердя. Зі здивуванням освідомлюю собі, що я не в раю, а в моїй сепаратці. Все видається мені таким милим, почуваюсь новонароджени м немовлятем із свідомістю дорослої людини, що за багато знає. Шепочу до Даська вдячно: „Дякую тобі, що ти мене відвідав“. — Сестра милосердя видається мені янголом. Чомусь чую тугу за пестощами жінки, за її опікунчим дотиком. Немічною, заспаною рукою сягаю поволі по руку сестри і цілую її вдячно.

Чи треба ще говорити про дальші приємности? Про милі відвідини, цвіти, ілюстровані часописи, пів кіля чоколяди і поздоровлення від панни Софії? Або про відвідини коханих другів з моєї корпорації, що прийшли ін греміо двічі, нанесли багато свіжого повітря і зїли мого пів кіля чоколяди? Чи оповісти вам, як мені малощо не потріскали зі сміху свіжі операційні стібки на порізаним животі, як мої други співали надімною похоронну пісню?

Я лежав як король, відпочивав як боксер по виграному метчі, мріяв як лавреат літературної нагороди. І тому кличу: Власники неслухняних, збунтованих „сліпих кишок“! Ідіть до операції! Чекають вас чудові, незабутні враження!

Протифашистівські демонстрації у Франції.

ПАРИЖ, 20. 11. ПАТ. Комітет „людового фронту“ взиває населення Парижа до масової участи в демонстраціях 22. ц. м. у тому часі, коли через Ліль відбуватиметься похорон Салянгра. Париж заманіфестує свою жалобу і свою рішучу поставу до фашизму.

„ГРЕНҐУАР“ ТАКИ НЕ ВИЙШОВ.

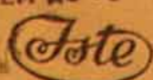
ПАРИЖ, 20. 11. ПАТ. Начальний редактор „Гренґуара“ повідомляє, що чергове число того тижневика появиться щойно 28. ц. м. тому, що теперішня друкарня того тижневика не до вжитку.

КІНЕЦЬ СТРАЙКУ.

ПАРИЖ, 20. 11. ПАТ. Завдяки інтервенції страйк. комітету покінчився страйк гірників у Кляранс. Дирекція копальні зобовязалася виконати заключену в Парижі умову.

Американська федерація праці осудила страйк портових робітників.

НЮ ЙОРК, 20. 11. ПАТ. Конгрес американської федерації праці осудив страйк портових робітників у пристанях Тихого Океану, бо його викликали і ведуть комуністи.

Правда про Господарську Школу „Просвіти" в Милованні.

У радикальному „Громадському Голосі" появилися в числах 27. і 36. ц. р. статті, в яких зроблено поважні закиди цій школі безпосередньо й Головному Виділові „Просвіти" посередньо.

Писалося там, буцім-то „один фашиствуючий курсант сказав, що Шевченко і Франко були дурнями". То знову, що на святі, уладженім у літі ц. р. в честь митрополита А. Шептицького, „в салі скинено портрети Шевченка і Франка". Це повторяв „Гром. Голос" у кількох статтях. Нас інформують, що Головний Виділ „Просвіти" цих закидів не злегковажив і зарядив докладне та строге доходження. Переслухано учнів та учителів і протоколи, власноручно підписані переслуханими, переслано до Львова. На основі тих безсторонніх актів Головний Виділ склав виснення і передав редакції „Гром. Голосу", одначе вона його не помістила.

Доходження виявило, що підчас палкої дискусії кількох курсантів про національний і політичний світогляд Шевченка і Франка два курсанти вперто твердили, що цей світогляд комуністичний. На це один з учнів назвав тих двох курсантів дурнями.

Цього літа школа не уладжувала ніякого свята в честь митрополита Шептицького. Уладила його вакаційна оселя, яка в місяцях липні і серпні знаходить приміщення у школі в Милованні. За дозволом управи школи вакац. оселя уладила академію в честь улюбленого добродія митрополита Шептицького у шкільній салі. Прибираючи салю, діти повісили портрет Франка на іншому місці, а портрету Шевченка вже не повісили, бо обірвалось кільце, на якому образ висів.

Чи завинив тут брак часу, чи забуття, чи дитяча непорадність — не знаємо; в кожному разі не зла воля. Але і „Просвіта" і її школа тут ні при чому.

Оце виснення повинно вповні заспокоїти всіх тих, що бодай трохи затрівожились вихованям молоді в одинокій українській господарській школі.

З відчитової салі.

ЮРИДИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЧОТИРЬОХ УНІВЕРСАЛІВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ Й АКТУ ЗЛУКИ

В середу 18. ц. м. відбувся другий з черги відчит з низки викладів, що їх намітило Т-во наукових викладів ім. П. Могили на цілу зиму 1936-37 р. Сама особа прелеґента (проф. д-р В. Старосольський) і згадана вгорі тема зацікавила публику, головно молодь, яка виповнила щільно салю „Української Бесіди".

Прелеґент підкреслив, що метою його реферату відділити з 4-ох універсалів Центральної Ради й Акту Злуки те, що має юридичне значіння, себто підтягнути їх під поняття політичного права.

Першим універсалом з 23. червня 1917 р. звертається Ц. Рада до українського народу, який живе на Україні і поза її межами. Він розпадається на дві частини: політичну — домагання до російського уряду територіяльної автономії для України і правну — бо започатковує персонально-культурну автономію звертаючись до всіх українців, щоб складали податок.

Другим універсалом з 16. липня 1917 р. Ц. Рада звертається уже до всіх громадян, які живуть на українській землі, отже не лише до українців, але і до москалів, жидів і т. д. Другий універсал започаткував уже територіяльну автономію України. Одначе найбільше значіння з юридичного боку має третій універсал Ц. Ради з 7. листопада 1917 р., адресований до українського народу і всіх народів України, бо проголосив Україну окремою державою у федерації з Росією. З проголошенням III. універсалу Україна стала підметом міжнародного права. Далі проф. В. Старосольський вияснив основно саме поняття держави і підкреслив, що юридично держава повстає тільки актом власної волі. Справа признання нової держави іншими державами не має для її повстання ніякого значіння. Юридичне значіння IV. універсалу з 9. січня 1918 р. те, що він проголошує зірвання федерації з Росією і суверенність України. Після того прелеґент обговорив теж саме поняття суверенности, яке означає фактичну незалежність держави від нікого. Словом політичне значіння IV. універсалу величезне, юридичне — мале.

Вкінці прелеґент проаналізував правний зміст Акту Злуки з 22. січня 1919 р. і прийшов до висновку, що обєднання полудневозахідних українських земель було фактичне, бо в цьому Акті говориться, що **від нині во єдино зливається** український нарід. За цим промовляє і той факт, що після проголошення злуки галицький уряд став органом західної области УНР, президент Петрушевич увійшов до Директорії та проголошено новий закон про обєднання посольств обох урядів.

По відчиті відбулася коротка дискусія.

Комунікат Ради Т-ва „Молода Громада".

Т-во „Молода Громада" на своїх Загальних Зборах 14. XI. 1936. з прикрістю ствердило, що кермуючі органи „Народної Гостинниці" перебудовують свою кавярняну салю на готелеві кімнати. Тим способом позбавлює українське громадянство Львова прегарної і просторої салі в центрі міста, де моглиб знайти приміщення клюбові товариства та створити репрезентаційне касино для українського Львова.

Товариство „Молода Громада" робило кілька разів заходи перед кермуючими органами „Народної Гостинниці" щодо винайму цієї салі для себе на клюб. На диво ці заходи не знайшли прихильної оцінки в міродатних чинників „Народної Гостинниці". Висота комірного, пропонованого „Молодою Громадою", була менша як попередній чинш, але зате платник був певний, бо ноторично відомо, що попередні наємники за цілі літа не заплатили ні гроша.

Тому Товариство „Молода Громада" протестує публично проти такої розвязки справи, вважаючи її у високій мірі негромадянською.

ЗА РАДУ Т-ВА „МОЛОДА ГРОМАДА":

Ю. Шепарович, голова.

М. Бонковський, секретар.

Які безробітні будуть користати з підмог „зимової помочі".

На основі виданих вказівок з підмог „Зимової помочі" будуть мати право користати особи, які не мають праці та засобів до життя, якщо: вдержувалися виключно з наємної праці у промислі, торговлі, ремеслі, транспорті, в ріжних бюрах і в заведеннях публичної ужиточности; є фізично здібні виконувати працю; втратили працю не з власної вини; мешкають щонайменше від пятьох місяців в місцевости, обнятій акцією „зимової помочі", при чому виїзди на постійно або хвилеві роботи, як теж неприсутність спричинена військовою службою або перебуванням у заведенні примусового придержання, не вважається перервою замешкання; не побирають законних підмог з Фонду Праці або з заведень суспільних обезпечень, чи пак ці підмоги зовсім вже вичерпали; не дістають ренти, емеритури та не мають маєтку ні ніяких інших засобів прожитку.

Молоді люди приготовані до професійної праці, які ще не можуть виказатися працею, можуть дістати зимову допомогу на загальних умовинах.

Безробітний, який старається про допомогу, має скласти в громадянськім комітеті зимової помочі безробітним: письменне прохання у справі допомоги; посвідку, що її видасть влада або управитель дому про місце і час замешкання безробітного, про його родинний і матеріяльний стан враз зі списом членів рідні безробітного; доказ, який стверджував би, що безробітний був занятий в характері наємного працівника.

Подання розглянуть комісії, у склад яких увійдуть між іншим представники місцевих комітетів зимової помочі та представники професійних союзів.

—o—

СТАНОВИЩЕ АНГЛІЇ У СПРАВІ БЛЬОКАДИ БАРСЕЛЬОНИ.

ЛЬОНДОН, 20. 11. Райтер. Мін. Іден заявив у палаті послів, що Англія не одержала ще ніякого повідомлення про бльокаду еспанських пристаней. 17. ц. м. одержав англ. уряд комунікат із Бурґосу такого змісту: Національний уряд рішений усіма можливими засобами перешкодити скандальній доставі зброї, муніції, повозів і навіть трійливих газів до барсельонської пристані на кораблях совітських і еспанських. Нац. уряд рішився навіть знищити пристань і тому попереджує чужі фльоти, що добре булоб, якщо вони покинулиб якнайшвидше пристань, щоб виминути шкоди, що їх моглаб накоїти военна акція. Інших пересторог уже не проголосимо. Чужинцям і цивільному населенню також радимо покинути місто, особливо дільниці положені близько пристані, щоб не стали жертвами боїв.

Після одержання цього комунікату, британський амбасадор в Андаї одержав доручення звернутися до уряду в Бурґосі, щоб загарантувати в деяких місцях барсельонського побережжа право причалювання кораблів до берегу. Амбасадор зажадав часу на евакуацію британських громадян, заки ще зачнуться воєнні операції. Ген. брит. консуля і брит. фльоту повідомили про всі доручення.

Мін. Іден підкреслив, що Вел. Британія не признала ні одній сторові прав воюючої сторони.

Подяка.

Оцим почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на життя „КАРПАТІЯ" у Львові за скоре й без зайвих труднощів виплачення повної обезпеченевої суми по мому бл. п. мужеві Томі Бортникові, пароховї в Маковій п. Риботичі.

Скоре й акуратне виплачення обезпеченої суми уповажнює мене поручити це єдине українське Товариство обезпечень на життя „КАРПАТІЯ" у Львові найширшим колам української суспільности.

3097 **Михайлина Бортникова.**

НОВИНКИ.

— **25-літний Зїзд Товаришів обох відділів, що здали іспит зрілости в 1911. р. в Українській Гімназії в Перемишлі,** відбудеться 8. грудня (латинське свято) 1936. Зголошення участи прошу присилати на адресу: **Костик Олександер, Львів, Ринок 10., II. пов.**

— **З радія.** Львівська радіостація надає у **середу 25.. листопада** концерт хору під диригентурою Дмитра Котка. Програма: 1) Воробкевич-Людкевич „Вогні горять", 2) Леонтович: Пісня про Матір Божу, 3) Лисенко: „Забіліли сніги", 4) Котко: „Дума на зруйнування Січи", 5) Котко: „Та болять ручки", 6) Демуцький-Котко: „Дума про страшний суд", 7) Стеценко: „То не мряки", 8) Котко: „Через поля широкії", 9) Котко: „Жнива", 10) Котко: „Ставок засиув". Початок концерту в годині 17.15.

— **Дансінґ-Брідж** щонеділі в год. 6—10 попол. в Клюбі Українських Еміґрантів, пл. Бернардинська ч. 2. Стрій звичайний. Музика-Джез п. Костюка.

— **Жіноча Ремісничa Бурса** у Львові вул. Кошарова 12. відкликує вечерниці, що мали відбутися в салі Лисенка в дні 21. XI. 36. Дату, місце і програму чайного вечора, що відбудеться слідуючого тижня подамо в найближчому часі. — **Управа Бурси.**

— **З огляду на суботнішнє свято нинішнє число „Діла" видаємо в побільшеному обємі з датою: неділя, 22. ц. м.**

— **Концерт піяністки Галі Левицької** відбудеться в неділю, 22. ц. м. в малій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка у Львові. В програму входять три сонати Бетовена. Початок в год. 7.30 веч.

— **Для академічної молоді.** В суботу 21. ц. м. з нагоди початку академ. шк. року буде відслужена інавгураційна Служба Божа в 12. год. в церкві св. Юра. Опісля наступить посвячення всестудентської домівки при вул. Міцкевича 11. В неділю, 22. ц. м. буде відслужена Сл. Божа за душі героїв зпід Базару. — За академ. душп. о. д-р **Осип Кладочний.**

— **До „Вечора танку, музики та співу"** (див. рецензія п-і М. Пастернакової в „Ділі" ч. 262) просять нас додати, що акомпаніямент до танків мала переважно п-а Марта Кравців; до кількох танків акомпаніювала п-а Олександра Пясецька.

— **Комунікт Мол. Громади.** Повідомляємо членів Товариства, що новововідкрита домівка міститься при вул. Коперника ч. 21. І. Домівка отворена для членів цілий день. Там-же дижурний урядовець дає інформації у всіх справах Товариства, як також приймає зголошення нових членів. — **Рада Товариства Молода Громада.**

— **Дирекція „гр.кат. руської реальної гимназії в Пряшеві"** звертається до нашого громадянства з просьбою надсилати її книжки до професорської та ученичої бібліотеки. Ті бібліотеки дуже потребують наших книжок, а не мають досить засобів, щоб їх могли самі закупити. — Є нашим обовязком допомогти нашим братам, яким і так приходиться тяжко боротися з наступаючими на них дуже активно словаками.

— **„Камо Грядеши" для молоді у Львові.** Український Театр „Заграва" дасть у Львові в Театрі „Ріжнородностей" в днях 1. 2. 3. і 4. грудня вистави **„Камо Грядеши".** І. частина „Вініцій і Лігія" піде в днях 1. і 3. грудня, II. частина „Смерть Нерона" в днях 2. і 4. грудня. Вистави призначені **виключно** для шкільної молоді.

— **Святочна пластова академія** відбудеться в неділю, 29. ц. м. в „Унітарії" в Празі, вул. Аненська ч. 5. Після промов і привітів наступить концертова частина, виконана українськими пластунами й приятелями Пласту. Початок в год. 19. Ювилейна пластова вистава буде відкрита тогож дня в год. 14.

— **Про книжку през. д-ра К. Левицького „Наші політики"** появилась у львівській „Хвилі" (ч. 6347 з 20. XI. ц. р.) дуже прихильна рецензія пера Авраама Брата під наг. „Стара гвардія пригадується".

— **Нова поштова агенція** буде відкрита з днем 3. грудня в Зогатині добромильського повіту. Вона буде сполучена з почтовим урядом Бірча щодень з винятком неділь.

— **Невже це правда?** Як повідомляє польська преса, в сокальському повіті поліція викрила тайний архів ОУН. Найдені документи нібито стверджують, що на українську інтелігенцію був наложений окремий податок на цілі ОУН. Арештовано 15 осіб.

— **Малий врожай бараболь.** Рільничі палати обчислюють, що цьогорічний збір бараболь зменшився в порівнанні з минулим роком на 20 проц. Причинилися до цього перш усього великі дощі в осені ц. р., через які багато бараболь згнило.

— **Сніг у Львові.** Після першого снігу, який падав у Львові перед кількома тижнями, появився в пятницю ранком знову білий вістун зими. Цим разом мабуть вже не вступиться, бо в цілій Европі сильно похолодніло а в багатьох краях упали теж сніги.

— **Український Музей у Стемфорд в Америці,** якого директор о. Лев Чапельський за свого трьохмісячного побуту в Галичині вспів зібрати поважну скількість експонатів, уже їх дістав. Вони прибули до Америки кораблем „Европа". Між придбаними предметами звертають увагу передовсім: старі українські друки 17. ст., рідкі галицькі часописні видання половини 19. ст., малюнки і ґрафіка сучасних українських мистців, автографи найвидатніших сучасних українських письменників, ноти-автографи українських музиків; в етнографічній ділянці серія одягів усіх важніших територіяльних відмін, великі альбоми посортованих уже вишивок, гуцульська і полтавська кераміка, старі музичні інструменти, різьби в дереві (між іншим тарілка Шкрібляка), малюнки на шклі, гуцульські мідяні вироби; крім цього низка актуальних книжкових видань. Музей у найближчому часі пічне порядкувати привезені експонати у свому обширному приміщенні. Тут пригадуємо ще раз усім, що хочуть підтримати звязок з музеєм, його прохання: надсилати йому свої видання та інші речі. Адреса музею така: Ukrainian Museum and Library, Stamford Conn. Glenbrook Rd. USA., або у Львові: М. Чапельська, Львів, Вишневецьких 1., II. пов.

— **В нинішнім тягненні Клясової Льотерії** впали м. ін. такі виграні: 10.000 зол. на чч.: 222732, 38699; 2.00 зол. на чч.: 6059, 75864, 183889; 1.000 зол. на чч.: 102938, 105395; 500 зол. на ч.: 13381, 19004, 31031, 67722, 69998, 77636, 99319; 400 зол. на чч.: 1425, 21057, 31950, 52894, 93810, 9?041, 95972, 114562, 118472, 137824, 179893.

— **Краєва хроніка.** На дорозі біля Гаївшівки гром. Ясенів брідського повіту хтось убив ударом у голову 51-літнього Антона Курепку, що їхав фірою. — На склеп Василя Чекалюка в Косові напали невідомі люди і побивши його, забрали йому готівку 80 зол. та ріжні товари. — В Озерянах пов. Бучач утопилася в кериниці підчас черпання води 44-літня Текля Гриньків. — [В] лісах Я. Заленської в Скоморох пов. Бучач застрайкувало 80 робітників, але по трьох днях вернулись до роботи. — Крізь граничну стацію Снятин—Залуче переїхала з Констанци до Гдині залога корабля „Польонії" в числі 130 осіб і транспорт реемігрантів з Палестини в числі 60 осіб. — В Заріччі над Прутом пов. Надвірна автобус робітничої кооперативи „Польонія" в Биткові переїхав на смерть Берля Талеррінґа. — В Товстоголовах зборівського повіту від перини, що запалилася від лямпи, зачадилася жінка господаря з двома дітьми, з яких 3-літний хлопчик помер. Інших відставили до золочівського шпиталю в безнадійному стані.

— **Де найбільше крадуть?** Із загального числа 107.734 крадіжей, доконаних у цілій Польщі в третьому кварталі ц. р., найбільше число крадіжей, бо 12.032 доконано у львівському воєвідстві. Опісля йде воєвідство краківське, де було 10.633 таких випадків. На території воєвідства варшавського було 7.114, тернопільського 5.290, станиславівського 5.5120, волинського 4.607 і т. д.

— **Звірі в людському тілі.** В Перемишлі відбулася судова розправа проти Антона Зубака і Карла Лінди з Бахова, які розібрали хлопця Репка до нага і кинули біля розпаленого вогнища. Один із них держав хлопця, а другий палив йому плечі і ноги розжареними палицями. Все те, щоби вимусити від нього зізнання

...щодо крадежі, якої допустився його брат. ...один із них підніс хлопця в гору за ву... і обірвав його. За звірське знущання над безборонним суд засудив обох обвинувачених по 5 місяців вязниці.

— Залізнича катастрофа склалася біля Заліщиного. На стації в Хабівці вискочив із шин особовий потяг, що складався з 13 вагонів. Один вагон третьої кляси розбився на тріски, а один пульманівський вагон сильно ушкодив... Згинули чотири особи, між ними дві жінки, 8 осіб ранило тяжко, 8 легко. На місце катастрофи прибула комісія, зложена із представників залізничої влади.

— Згоріли 52 корови і 30 коней. На фільварку гр. Г. Стадніцької у Великій Всі під Тарновом вибухла грізна пожежа, що охопила майже всі дворські та господарські будинки. Жертвою вогню впали 52 корови, 30 коней і багато дробу, що згоріли живцем. Шкоди обчисляють на 60 тисяч зол.

— Видавничий рух у Чехословаччині. В 1935 р. появилося у Чехословаччині 8.125 нових публікацій, з яких на чеські і словацькі припадо 5.156, на німецькі 1020, мадярські 210 і т. д. З чужих мов переклали на чеську 186 творів.

— Крівавий напад на селі. На подвіря господаря Гелера у Ватовіцах під Ґарволіном закралися в ночі сільські грабіжники. Коли син господаря, 19-літній Войтіх, збудившись від шороху, вийшов на подвіря, напали на нього три злодії й тяжко побили, такщо він упав без памяти. Тимчасом надбіг старший Гелер, якого напасники вбили кількома револьверовими кулями. Коли на гук стрілянини молодий Гелер прочуняв і хотів піднестися, дістав кілька куль в шию. Також матір і двое молодших дітей напасники поранили. Войтіх Гелер умер перед приходом лікаря.

— Перед вінчанням наслідниці престолу. Як повідомляють із Гаґи, на вінчання голяндської наслідниці престолу кн. Юліяни приїдуть з голяндських Індій тамошні князі. За кілька днів приїдуть до Гаґи кн. Панґеран Адіпаті Ано з жінкою Рату Тімур. Султана із Джокякарти буде заступати зять, Панґеран Пакуалам з жінкою Рату Пембаджун і шеф кабінету султана, Панґеран Пурободжо. Обчисляють, що на вінчальні врочистости приїде до Гаґи з Голяндії та загряниці кількасот тисяч осіб. Гаґа має тепер поверх 450 тисяч мешканців. Уже тепер є великий попит на місця на трибунах і вікнах при трасі вінчального походу. Ціни за місця вагаються від 100 до 125 гульденів. З уваги на те, що вінчання відбудеться в січні, місця на трибунах ще не розхоплені, але місця у вікнах уже майже випродані.

— Втопилося 300 осіб. З Токіо повідомляють, що наслідком перервання водної тами над копальнею міди в місцевости Осарусава згинуло поверх 300 осіб. Гать була одна з найбільших в Японії, 700 стіп завдовшки і 200 стіп завширшки. Вода, проломивши гать, знищила 450 домів, переважно гірників, занятих у копальні міди. Досі добули 75 тіл із води.

— Кар'єра фільмової артистки. Як повідомляють із Ню Йорку, відома фільмова артистка Сільвія Сідней виходить в найближчому часі заміж за режисера Фріца Лянґа. Вона родом із Кишенева, де її батько Зайденберґ був дентистом. Коли вибухла світова війна й румуни загрожували Бесарабії, Зайденберґ перенісся з родиною до Одеси. Пізніше, коли положення на Україні стало критичне, Зайденберґ переліхся до Америки, де донька Сільвія вчилася в середній школі, опісля в школі драматичній. Її заанґажували до театру Гілд, де виступала в менших ролях. З поручення режисера Рубена Матуліяна, вірменина, який знав родину Зайденберґів з Одеси, Сільвію прийняли до фільмового виробництва Парамавт у Голівуді, при чому вона прийняла прізвище Сідней. Перший її виступ був у 1931 р. під режисером Штерберґом. У Голівуді називають її „білим круком", тому що веде дуже скромне життя і поза ательє ніде не показується.

— Різні вісті. У італійській фабриці вибухових матеріялів в Сініґо біля Мерану скоїлася експльозія, від якої згинуло 4 робітників, а коло 60 потерпіло рани. — Французький летун Жапі, що летів з Парижа до Токіо, з причини мряки впав на гору Себурі в Японії й розбився. Летун вийшов з життям, зломивши собі тільки руку та ногу. — В совітській копальні золота в ічалінському районі знайшли груду золота, що важить 2 кг. 636 гр., а в новій копальні золота на Алтаю груду ваги 2 кг. 814 гр. — В цілій північній й почасти в середущій Росії впали великі сніги.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

На власні очі та вуха.

До театру ходжу рідко. А як піду, то дивлюся на сусідів, чи їм подобається те, що бачать на сцені. Такий я вже скептик. Жовч цьому винна, чи моя кишеня — не знаю. Не вірю собі, коли на чомусь не розуміюсь.

Та трапилась мені така „сторія", що я готов стати театральним або музичним рецензентом. Маю до того всякі дані: віддавна маю „піка" на ріжних людей, коли когось критикую, то оглядаюсь завсіди на задні колеса і маю власний слух, себто: як треба, слухаю інших або не слухаю нікого.

Отже: річ неймовірна — мусів я бути на тій самій виставі тричі у трьох ріжних містах. Після цього розболіли мене зуби. Може і від протягу у подорожі, може оттак собі. Сиджу в дентиста і чекаю своєї черги. Передімною наша преса. Вичитую все від дошки до дошки. І гульк! — надибав я рецензії на ту саму виставу, про яку кожний мав так само, як я вироблений погляд.

„Ого! Гов голубчику!" — щось йойкнуло у зубах. — „Послухай!"

Вухам то я вірив, а очам ні. Чорне на білому, як рахунок за електрику, стояло написане, що вистава була під псом. А зараз поруч, що вистава була прегарна.

Пригадую собі: публика била оплески, як гуцули бриндзю. І на перервах були всі всміхнені, вдоволені, як на імянинах. Правда: ніхто не кривив душею і голосно говорив, що уявляє собі аманта інакше і що ІІ-га дія, хоч написав її наш славний письменник, була нудувата. Але ніхто і не думав, що до нашої народньої оперетки можна прикласти теорію Айнштайна в інтерпретації Замарстинова. Це виглядає так: один каже „айнс", а другий бере „штайн" і третього — в голову!

Вирвав я зуба і йду до одного нашого музики.

— Маестро — кажу — недавно читав я вашу рецензію на один дебют. Публика скреготала зубами, а ви сказали, що все „ол райт". Тепер публика била браво, а ви кажете, що під псом. Коли це справді під псом, то я хотів би того рецензійного пса бачити!

Маестро розгнівався:

— Чи ви, пане, знаєте, що це таке публика?! — крикнув — це-ж барани...

— Дуже можливо... Але барани йдуть сліпо вперед, тільки тоді, коли хтось їх веде. А в нас? Я вас шаную як фахівця і так само шаную пана Ікс і Зет і Омеґу... Тимчасом бачу, що всі ви тягнете в інший бік...

— То ви вірите більше всім ляїкам, як мені, спеціялістові?

— Ні, але пригадую собі одну славну жіночу відповідь. Вернувся чоловік несподівано з подорожі до дому і застав у своїй хаті одного незнайомого на чаю із своєю жінкою. Не вірив своїм очам і пішов питатися сусідів. Ціле місто сказало йому, що цей незнайомий приїзджає вже сюди пів року. Приходить до жінки і каже: Ціле місто бачило на власні очі, я чув на власні вуха...

А вона йому:

— То ти так мене любиш, що віриш більше тому, що люди кажуть і що ти бачив, ніж тому, що я тобі говорю?

Пантелеймон Гудзик.

ДИВОГЛЯДИ.

ГУЦУЛЬСЬКА НАЦІЯ.

Ще в 1935 р. „Товариство Приятелів Гуцульщини" видало по бібліофільськи „Календар Гуцульський", де на 81. стор. у статті „Що то є Польща?" читали ми: „...поляки є частею словянського племени. До того словянського племени належе ще: москалі, українці, гуцули, білорусини, болгари...

Цього року „Газета Польска" в ч. 295. помістила офіційний радієвий комунікат, у якому стрічаємо такі „родзинки": Надісланий на конкурс матеріял заключає в собі 2.577 пісень, з того 2.227 польських, 350 меншинових, отже: білоруських, старообрядових (з Виленщини), українських, гуцульських і т. д. Отже ясно що на руських, старообрядових (з [illegible]), української ще й гуцульська нація [illegible] нація і т. д. Здорово гикнуло Польске Радіо, хіба треба відповісти: „На здоровля!"

Всячина.

ВІЧНІ КАРТИ.

Кожна ділянка людського життя вимагає фахівців. Таких фахівців вимагає теж гра в карти. Один із найбільших картяних фахівців, зокрема у грі у бріджа, Елі Кальбертсон дістав патент на вічні карти. Зробив він їх із целюльоїду і зверхній вигляд вічних карт нічим не ріжниться від звичайних, але вони не ломляться і не нищаться. Їх можна мити милом, а коли їх вимити, то вони виглядають як нові. Одначе найважнішою прикметою вічних карт це те, що їх не можна позначити.

ОПЕРАЦІЯ СІЯМСЬКИХ СЕСТЕР.

В полудневоафриканській державі Нігерії перевели лікарі незвичайно рідку операцію сіямських близнят. У квітні ц. р. породила одна жінка дві дівчинки зрослі зі собою у двох місцях. Всі внутрішні органи дітей були зовсім природно розвинені і лікарі заявили, що можливо перевести операцію близнят. В липні, коли близнята мали два і пів місяця, лікарі перевели операцію і розділили близнят. Обі дівчинки здорові і розвиваються зовсім нормально.

САМОВБИВСТВА В ЯПОНІЇ

Японський уряд визначив недавно окрему комісію для дослідів над причинами самовбивств які останніми роками в Японії сильно поширились. Комісія устійнила, що від 1931—1935 р. в однім Токіо занотовано 15.633 самовбивства. З цього 3.000 осіб наложили на себе руку з причини фізичних недуг, 1651 з нещасливої любови, при чому більше, як у 500 випадках були це спільні подвійні самовбивства, 1325 самовбивства було внаслідок родинних непорозумінь, 1085 у наслідок знеохочення життям, 923 з причини матеріяльних труднощів і 760 через безробіття. Найчастіше накладають на себе руки молоді люди від 16—30 літ. Деяке значіння для населення самовбивства має погода. Комісія устійнила, що найбільше самовбивства трапляється в дощеву пору — а найменше в погідні дні. Самовбивники кидаються дуже часто в кратер вулькану Міхара на острові Осіма, або кидаються з верху водопаду в Нікко.

В листопаді — місяці українських Інвалідів зберіть жертви від знайомих та вишліть на адресу: УКТОДІ. Львів. Потоцького ч. 48.

Дописи.

СТРИЙЩИНА.

Три великі торжества в Добрянах. В неділю 8. листопада ц. р. зійшлися у селі Добрянах коло Стрия три торжества: празник св. Вмч. Димитрія, ювилей з приводу 50-ліття посвячення парохіяльної церкви і зїзд інтеліґентів уроженців Добрян, скликаний о. мітратом О. Базюком на празник і на ювилей. Ціль зїзду вложено в запрошенні від місцевого комітету: пригадати молоді літа, обновити духа, підсилити любов до селянського материка, навязати взаємини українського селянства із власної крови інтеліґенцією та розбудити в селі охоту до нових двигань на вищі щаблі культури. Як дуже оправдав свою ідею цей ювилейний зїзд, свідчить те, що із селянських уст вийшла пропозиція подати докладний звіт із цього зїзду до загального відома, щоб відомо було усьому світу, які є взаємини між українськими селянськими масами і нашою інтеліґенцією та які овочі тих взаємин. Зїзд розпочали о. мітрат О. Базюк та о. проф. Василь Дубицький, що вже в суботу рано відправили богослуження за спокій душ своїх батьків. У суботу коло полудня почали напливати в наше село очікувані гості. Нераз ми бачили вже їх, бо часто відвідують село-рідню, але тепер вони всі разом, духовна і світська інтеліґенція з родинами, творять поважний гурт на місцевому цвинтарі. До соборного парастасу стануло поруч о. мітрата сімох священиків. В 17. год. о. мітрат Базюк відслужив вечірню з литією й акафіст до св. Вмч. Димитрія. Властиві торжества в неділю. Після Утрені в год. 10. почалася соборна Служба Божа. Правили о. мітрат Базюк, о. проф. Василь Дубицький, о. сов. Андрій Дубицький, о. Теодор Базюк, о. Микола Дереш, о. Клим Дубицький, о. Ілля Янковський, діякон о. Юра Дубицький, піддіякон п. Дмитро Базюк, укінчений богослов — усі уроженці парохії Добрян. Проповідь виголосив о. проф. Василь Дубицький. „Помыслихъ дни первыя и лѣта вѣчная помянухъ и поучахъся". Мури святині ожили життям давніх літ, коли досвідний проповідник, сеньор учасників зїзду, сердечними словами малював постаті розмолених у цьому храмі своїх батьків і батьків усіх учасників та постаті великих провідників села тих літ, бл. п. о. Авдиковського, о. Шепаровича й учителя Мостепанюка. У споминах проповідника над попелами предків усі слухачі зачерпнули кріпости й обнови духа. Після Служби Божої відбулося водосвяття і кілька спільних знимок. Дальша частина зїзду зачалася в 3. год. після полудня. У великій салі просвітного дому засіли до обіду дорогі гості, рідня і представники місцевих установ. Крім того комітет запросив кількох представників повітових стрийських установ, як свідків спільної радости. Під кінець обіду почалась академія. Перший привітав усіх гостей родимців старий господар і член церковного братства п. Балицький, що повними патріярхальної поваги словами українського селянина побажав Божого благословення для дальшої жертвенної праці всім учасникам. Після того місцевий муж. хор під проводом п. О. Каратницького відспівав псалом „Хваліть діти Господа" в комп. д-ра Б. Кудрика, що зворушив усіх до глибини душі. О. проф. Василь Дубицький і д-р О. Дереш оживили академію споминами з дитячих і молодечих літ, з днів безжурної забави і поважної праці, змалювали село в часі воєнної хуртовини і підкреслили вагу української інтеліґенції у визвольних змаганнях. Місцевий солтис п. Солонинка у річевій бесіді підкреслив загальний характер зїзду і запропонував подати про зїзд докладний звіт у пресі. Учитель п. Михайло Дубицький коротко й весело начеркнув здогадну історію села. Від студіюючої молоді промовляв п. Степан Янів. Щоб увіковічнити радісну хвилину зїзду і звязати минуле з майбутнім, гості уроженці села деклярували понад 400 зол. на основи нового величавого Народнього Дому; бо хоч у селі є два досить великі просвітні доми, вони не всилі вдоволити потреб просвітних, господарських і кооперативних установ. Крім того уфундовано для місцевої читальні портрети бл. п. о. Авдиковського Михайла й учителя Мостепанюка. Академію і зїзд закінчено збірною декламацією „Не хиляйте вділ прапора" Б. Лепкого і Шевченковим „Заповітом" гарм. Вербицького. Зложивши сердечну подяку гостям, зокрема ж о. мітратові Базюкові за постійне батьківське піклування селом, попрощали Добряни дорогих гостей.

СНЯТИН.

Ювилейне свято Української Захоронки. Дня 8. листопада ц. р. святкувала Українська Захоронка ім. Маркіяна Шашкевича у Снятині 25-ліття свого існування і своєї діяльности. З цієї нагоди відбулося рано в парохіяльній церкві благодарственне богослуження, під час якого о. декан Анольон Сімович виголосив дуже гарну науку про значіння Захоронки і про наш християнський обовязок піддержувати Захоронку, що дає захист та опіку круглим сиротам і дітям найбідніших батьків. Пополудні відбулися в салі Української Міщанської Читальні: дитяча вистава песи „Сніжинка в царстві карлів" і концерт, що пройшли д. гарно. На концерті відспівали два хори: жіночий і мужеський під умілою управою учительки музики п. Ірини з Тисків Костишюкової гарно й удатно кілька пісень, двоє діточок, а саме: Олюся Ганкевичівна і Нестор Пилипюк, сироти з Захисту, виголосили дуже щиро принагідні деклямації, а голова Захоронки о. Йосиф Проць виголосив принагідну промову. Як один з основників Захоронки в р. 1911, пригадав він історію і мотиви оснування цієї установи, опісля представив коротко її діяльність. Присутні довідались з вдоволенням, що ювилятка навіть при 5-літній сплошній воєнною завірюхою діяльности зробила досить багато. Починаючи в 1911 р. своє істнування з півтора тисячкою корон, що їх зібрали були на ту ціль попередники, а саме: о. Микола Гриньовський, б. снятинський сотрудник, опісля й п. Могильницька, жінка кол. посла д-ра Андроніка Могильницького, ювилятка придбала за чверть сотки свого життя хату з 4 кімнатами, пізніше (в р. 1934) добудувала ще до неї 4 кімнати, побудувала господарські будинки, купила $1^{1}/_{2}$ морга городу, придбала потрібне внутрішнє уладження, придбала дещо з живого інвентаря й удержувала в тім часі у своїм захисті довше або коротше 139 дітей, а того понад 120 круглих сиріт. Крім сирітського захисту удержувала Захоронка аж до цього року в літніх місяцях садок для доходячих дітей. (В цьому році перший раз відмовила влада дозволу на ведення філії садка на передмісті Балки, не подаючи ніяких мотивів!). У спадщині дістала ювилятка від 3 добродіїв 2 і пів морга поля, від одного 1.000 корон та від двох 250 амер. долярів. Захист і внутрішню господарку в установі ведуть від 1918 р. з великою дбайливістю і посвятою наші С. Служебниці Пр. Д. М. Подякою всьому снятинському громадянству за підтримку цієї важної і корисної установи закінчив голова свою радісним подувом пливучу і повчально-виховну промову. Відспіванням національного гимну закінчилося це рідке й радісне свято.

Концерт співачки Олени Дмитраш. 15. листопада п. р. відбувся в Снятині концерт співачки Олени Дмитраш. Співачка відспівала кілька українських пісень і кілька арій з італійських опер та виявила значний поступ у розвитку свого гарного й сильного голосу від того часу, коли Снятин чув її спів (перед кільканацяти роками) перший раз. Побажатиб співачці дальшої праці над штукою володіння гарним голосом — тоді моглаб виробитись на одну з кращих наших концертових співачок при своїх позитивних зовнішніх даних. Учасників на концерті, як на Снятин, було досить.

СЯНІЧЧИНА.

Просвітянська анкета в Сяноці відбулася 11. ц. м., не зважаючи на зливний дощ. На анкеті реферував представник Т-ва „Просвіта" зі Львова інсп. М. Брилинський. На анкеті було 46 делегатів від 23-х читалень з найдальших закутин розлогої области сяніцької філії „Просвіти". По рефераті обговорено найважніші пекучі справи. В дискусії забирали голос делегати читалень та члени культ.-освітньої секції при філії „Просвіти" в Сяноці. Ця анкета доказує, що наша Лемківщина вже зорганізовано працює над поправою невідрадних обставин під прапором „Просвіти".

Ревізії й арештування у Трепчі. Дня 12. ц. м. перевела поліція зі Сянока враз із поліційними агентами ревізії у Михайла Ваганки та Михайла Полубинського в Трепчі коло Сянока шукаючи за „антипаньствовими нелегальними виданнями", але нічого не знайшла. Одначе згаданих громадян придержала довше ніж добу на станиці поліції в Сяноці. Поліція слухала у Сяноці і конфронтувала з придержаними недавно випущеного з вязниці за різні „спрaвки" Драбика з Трепчі, стовпа „руских". Хоч як він обтяжував Ваганків, то при точнішім переслуханні якось сам заплутався так, що всі три придержані вийшли на волю, а Драбик залишився в арешті.

Забороняють будувати дяківку у Новосілцях. По жнивах взялися громадяни Новосілець-Гнєвош до будови домівки для дяківника і дяківки то довели її під дах, а навіть уложили дещо вроків. Але на днях місцевий солтис в асисті поліцая з Писарівець заборонив кінчити будову. За причину заборони подав брак концесіонованого майстра й „ухили" від наміченого пляну. Якщо ця заборона протягнеться, то зведений вже будинок готов згнити на пні. Слід додати, що Новосілці-Гнєвош — це напів польське село.

Перепони солтиса при оснуванні кружка „Сільського Господаря" в Межиброді. В неділю 15. ц. м. реферував інструктор філії „Сільського Господаря" з Сянока в хаті п. Романського у Межиброді на довірочних сходинах справу заснування в селі кружка „Сіл. Господаря" та про годівлю рогатої худоби. Підчас цієї балачки впав

до хати громадський післанець і не представляючись та не зважаючи на те, що це чужа хата, [illegible] сеним голосом, щоби присутні негайно розійшлися, а щоб інструктор пішов з ним до солтиса. На запит інструктора, хто він такий, відповів: „Що вас це обходить!" і знову піднесеним голосом приказав інструкторові йти з ним до солтиса. Коли почув від інструктора, що він не має потреби йти до солтиса, вибіг з хати, попрощавши інструкторові словами: „Чекай пташку, забере тебі ще поліція!" Після того сходини відбувалися спокійно далі. Незабаром прибув до хати знову громадський післанець, але вже зі солтисом. Солтис [illegible] на питання, що це за сходини, приказав інструкторові йти з ним, а післанець грозив арештом за невиконання приказу. [illegible] на запит інструктора солтис відповів, що він урядовець. Інструктор подав йому свою повновласть філії Т-ва „Сільський Господар" у Сяноці, а на дальше домагання ще й військову книжечку, як леґітимаційний документ. Тоді солтис заявив, що тут не буде леґітимувати, а забере інструктора зі собою. Коли почув, що інструктор не має охоти спацерувати по селі, пішов геть, забравши зі собою леґітимацію та військову книжечку. Прізвища цих „урядовців": солтис Василь Лакус і післанець Йосиф Гембалик, бо оба на кількакратні запити не сказали, як називаються. Свідками цього інциденту були між іншими Дмитро Лисенко, Михайло Вайцович, Іван Романський і Петро Романський. Що на це Хліборобська Палата? Просимо наших радників і представників У. Н. Р., щоб інтервеніювали у відповідних чинників проти такого беззаконня на Лемківщині.

Заборонили забаву в Долині. Минулої неділі заборонило сяніцьке староство забаву членам церковного братства в Долині коло Сянока в його власній домівці. Свою заборону мотивує претенсіями чит. Качковського з Долини до власности братського дому. Братство внесло до староства письмові виявлення і покликалось на присуди городського суду в Сяноці, що кацапи не мали і не мають ніяких прав до братського дому, зароблені [illegible] громадянами-власниками з проханням змінити своє рішення. — До чит. Качковського в Долині, її проводу і всіх членів у трьох особах (більше нема) ще вернемо та подамо ввесь судовий матеріял у цій справі.

По 22-х роках вернувся з полону. До [illegible] вернувся недавно полонений з часів світової війни вояк австрійської армії. У російський полон попав він у 1914 р. двацятьлітнім хлопцем і перебував до 1926 р. по всіх містах СССР від Ленінграду по Владивосток і [illegible] Київ. Тут заопікувались нашим земляком „українські комуністи" і тому він утік через Одесу морем до Румунії, опісля до Чехословаччини, де був 10 років і щойно цього року вернувся до дому. Оповідає цікаві речі про побут у нещасній Україні під московсько-жидівським батогом чи пак наганом. [illegible]

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

о. О. Пристай: З ТРУСКАВЦЯ У СВІТ ХМАРОДЕРІВ. Спомини з минулого й сучасного. **Том III. В американському Вавилоні.** З ілюстраціями в тексті. Під редакцією д-ра Л. Мидловського. Львів-Ню Йорк 1936. З друкарні „Діла", Львів, Ринок 10. Стор. 242, вел. 8°.

О. Д-р Йосиф Сліпий: ПОДОРОЖ ДО АНГЛІЇ. Бібліотека „Дзвонів" ч. 14. Видавнича кооператива „Мета". Львів 1936. Стор. 124, 16°. + 57 ілюстрацій.

Ол. Лотоцький: „ДУХА УНИНІЯ НЕ ДАЙ МЕНІ!" (Чи маємо підстави для політичного песимізму?). Бібліотека „Дніпра", ч. 8. Львів 1936. Стор. 14, вел. 8°.

Антін Лотоцький: КНЯЖНА ГАЛИЦЯ. Леґендарне оповідання про заснування Галича. Дісча Бібліотека, кн. 193. Львів, жовтень 1936. Стор. 36, 16°.

НОТИ.

Й. Кишакевич: РУТА. Валець на один мішаний хор і фортеп'ян. Муз. твори Й. К. серія II, ч. 17. Львів 1936.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ЩИРЕЦЬ:
21. XI. Катерина
22. XI. Вій.
23. XI. Муж двох жінок.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА.
24. XI. Циганський барон.
25. XI. Муж двох жінок.
26. XI. Дівча з Маслосоюзу
27. XI. Отаман Пісня.
28. XI. Лев з Абісинії.
29. XI. Вій.

Великий Театр:

Субота, 21. XI. год. 4 поп. „Скляна Гора“, вистава для дітей; год. 7.30 веч „Каваренька“.

Неділя, 22. XI. год. 10 впол. „Скляна Гора“, вистава для дітей; год. 3.30 поп. „Пігмаліон“; год 7.30 веч. Академія.

Понеділок, 23. XI. год. 7.30 веч. „Каваренька“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Їх троє“.
АТЛЯНТИК: „Вірна ріка“.
ВАНДА: „Нуждарі“ і „Париж у вогні“.
ҐРАЖИНА: „Пан Твардовський“.
КАСІНО: „Ада, це не лицює“.
КОПЕРНИК: „Під двома прапорами“.
МАРУСЕНЬКА: „Юдель грає на скрипці“.
МЕТРО: „Вероніка“ з Фр. Ґаль. „Каріенте, місто кохання“ з Дольорес дель Ріо.
МІРАЖ: „Хто останній цілує“.
МУЗА: „Роз-Марі“.
ПАКС: „Шопен, співець воді“.
ПАЛЯС: „Герой дня“ з Мор. Шеваліє.
ПАН. „Чу-Чін-Чав“ („Алі-Баба і 40. розбійників“) з Анною Мей Вонг і Фрицом Кортнером.
РАЙ: „Мазур“ із Полею Неґрі.
СВІТ: „Мазур“ із Полею Неґрі.
СТИЛЬОВЕ: „Соната“, ревія „Пікантний сосик“.
ТОН: „Багряна квітка“ з Ол. Кордою.
УТІХА „Пекло Китаю“ та ревія.
ХИМЕРА: „Голос серця“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Шікаго“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 21. листопада 1935.

Відень (506,8) 10.50 Нар. мельодії, 12.00, 13.10 Концерт, 18.00 Нар пісні, 19.15 Форт. ресітальс, 20.10 Віденські мельодії, Баєр сопран, 22.20 Пісні кн. Маркса Е. Рокита сопран, **Прага** (470,2) 15.00 Концерт сальон. орх., співані рефрени, **Париж** (1648) 13.15 Розр. програма, 14.15 Спів. ресітал, 17.00 Легка музика, 21.45 Ресітал Шарпентієра 1) Дідон, 2) Ля Вей Руж. **Білгород** (437,3) 12.00 Концерт. 18.00, 18.30 Нар. пісні, 19.15 Сербський вечір, **Берлін** (356,7) 8.20 Музика; 6.30 Розр. концерт, 19.00 Квартет г-моль Шуберта („Смерть і дівчина), 18.00 Марші та вояцькі пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика. 18.00 Нар. пісні й танки Марг. Поланд сопран, Бордієн альт. 20.10 Весела програма, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 19.40 Форт. твори, 20.10 „Задюблений Вав-Вав“ оперета Вальт. Геце, **Будапешт** (549,5) 12.05 Сальон. музика, 13.30 Концерт вок. квартету, 18.00 Фінляндсько-мадярський концерт, спів. ресітал, 19.00 Мадярські нар. пісні. **Міляно** (368,6) 12.50, 21.30 Орх. концерт, 20.40 Вок. авдиція, **Рим** (420,8) 17.15 Танк. музика, 21.00 „Аїда“ оп. Верді (трансм. з м. театру в Больоньї).

Неділя, 22. листопада 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.20 Смичк. квартет Глазунова, 17.45 Веселі мельодії, 20.10 Веселі радіообразці, 22.40 Форт. ресітал. **Братислава** (298,8) 18.15, 19.05 Словацькі пісні й рефрени, 20.45 „Хустюша королеви“ оперета І. Штрауса, **Кошиці** (259,1) 17.05 Словацькі нар. пісні, 17.35 Циг. музика, **Прага** (470,2) 7.40 Концерт рел. музики, 9.20 Сальон. квартет, 10.10 Класична музика, 12.20, 13.45, 19.25 Концерт. **Париж** (1648) 12.00, 14.00 Симф. музика, 13.00 Орг. ресітал, 16.00 Легка музика, 18.15 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 17.30 Нар. музика, 18.50 Сп. ресітал. **Берлін** (356,7) 10.30 Музика, 18.00 Вок. авдиція, 18.15 Орг. музика, хори, 21.00 Музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.45 „Іфігенія в Авліді“ оп. Глюка, 19.00 Солісти, 20.00 Ваґнерівський концерт. **Мінхен** (405,4) 9.30 Музика з Байрайту, 14.00 Весела авд. для дітей, 15.05 Концерт квінтету дутих інструментів, 20.00 Солісти, сопран, **Будапешт** (549,5) 12.30 Орх. концерт, 14.15, 22.05 Циг. музика, 18.00 Концерт військ. орх., 19.20 Спів, **Міляно** (368,6) 18.45 Орх. концерт, 20.40 „Весела вдова“ оп. Легара, **Рим** (420,8) 12.20 Камер. музика, 17.00 Симф. концерт, дир. Риш. Штраус, 20.40 Симф. концерт.

Понеділок, 23. листопада 1936.

Відень (506,8) 13.45 Концерт д-дур Бетовена, 17.40 Форт. ресітал, 20.00 „Над австрійським Реном“ муз. авд., 21.00 Ваґнерівський концерт. **Братислава** (298,8) 17.25, Спів, **Мор. Острава** (269,5) 18.10 Нім. авд., спів, 20.10 Чеська оп. музика, **Прага** (470,2) 12.35 Концерт, 15.00 Соната Єжека на скр. і форт., 17.35 Форт. ресітал, 18.20 Кусерові твори, спів, кларнет, 21.35 Квартет д-дур Чайковського. 22.15 Вишпалкові пісні, **Париж** (1648) 12.00, 13.15 Легка музика, 18.30 Концерт симф. орх., 21.00 Вок. концерт, 21.45 Камер. музика, **Білгород** (437,3) 18.00 Нар. пісні, 20.00 Опера, **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 8.30 Веселі мельодії, 14.15 Легка музика, 19.15 Форт. ресітал, 20.15 Муз. вечір, спів, 22.30 „Людина бореться з мрією“ авд. Екелюнда з муз., **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Молода поезія та музика, 19.00 Весела авдиція, 20.10 Концерт фільг., **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 12.00 Розр. концерт, 19.00 Нові Вольфові пісні, 19.25 Шопенівський концерт. **Будапешт** (549,5) 12.05 Форт. ресітал, 17.00 Сальон. музика, 18.15 Циг. музика, 19.40 Сольо на тарогато, 20.15 Концерт фільг. орх., **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Форт. ресітал, 20.40 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 17.15 Розр. концерт, 19.00 Легка музика, 20.40 „Сі“ оп. Масканьї.

Вівторок, 24. листопада 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 14.00 Спів Альфр. Пікавер, гр. пл., 15.20 Музика для дітей, 17.25 Концерт солістів, сопран, бас, 20.00 „Прошу обслужитися“ вес. муз. авд., 22.30 Пісні й арії Е. Годін тенор, **Братислава** (298,8) 17.40 Скрипка, 18.10 Пісні, 19.35 Весела муз. авд., орх., хор, солісти, 20.35 Концерт вок. октету, **Кошиці** (259,1) 16.10 Концерт орх., 18.00 Спів. ресітал Д. Смирнова, **Мор. Острава** (269,5) 12.35 Концерт орх., 19.10 Усміх і сльози у шлеській нар. пісні, **Прага** (470,2) 17.30 Ферстерова соната на скр. і форт., 18.10 Спогади про Моцарта муз. авд., 20.55 Концерт орх., **Париж** (1648) 12.00, 13.15, 14.00, 18.30 Концерт. 21.45 Вечір пісенькарів, **Білгород** (437,3) 12.00 Концерт церк. хору, 17.20 Нар. пісні, 18.30 Сп. ресітал, 19.50 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 8.30, 20.10 Концерт, 16.30 Легка музика, 19.15 Камер. музика, 21.00 Кабарет, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Фінляндські пісні, Бліжке баритон, 20.10 „Коли дідусь женився з бабусею“ веселі танк. мельодії, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 13.15 Танк. музика, 16.50 Веселий концерт солістів, 19.15 „Кармен“ оп. Бізета, **Будапешт** (549,5) 12.05, 23.00 Циг. музика, 17.00 Концерт оп. орх., 18.30 Форт. ресітал, 20.00 Сальон. музика, 21.40 Джезова арґентинська музика, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.40 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 19.00 Легка музика, 20.40 „Ля Рондіне“ оп. Пучіні.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 21. листопада 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт з уч. двох фортепіянів, 12.40 Хліборобська скринька, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Театр Уяви для дітей: „Еміль і детективи“, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Наша програма, 15.35 Легка музика у вик. циганських орхестр, з гр. пл., 15.50 Три знаки звитяги, 16.00 Ліст: Концерт е-моль (Браїловський), гр. пл., 16.15 Концерт орх., 17.00 Концерт солістів (фортепіян, Тарно баритон), 17.50 Огляд видань, 18.00, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Риш. Тавбер співає пісоньки, гр. пл., 18.35 Альбом Підгалля, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Кольонії для Польщі, 19.30 На нар. нуту (В. Єнджеєвська, орх. мандолїністів), 20.30 Літературні новини, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орх., Сл. Орловська спів, 22.00 Виленська Зазуля, 22.30 Під знаком танку; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Неділя, 22. листопада 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Хліборобська Газетка, Музика з гр. пл. Наші ліси та їхназовні потреби, 8.40 І. Вайнбергер: „Полька“ з оп. „Шванда-дудар“, гр. пл., 8.45 Програма на нині, 8.50 Ранішній денник, 10.30 Музика та спів із гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Муз. поранок, симф. орх., форт.; у перерві ок. год. 13.00 Театральний огляд, 14.00 Концерт дівочих хорів, 14.30 Тисяча тактів музики, 15.30 Для села: Як я дійшов до доброї луки, Огляд ринків рільних продуктів, 16.00 Реклямовий концерт, 16.15 Легка музика з гр. пл., 16.30 Старосвітські куранти: Шкода вусів (пісоньки з XVIII. ст.), 17.00 Підвечірок при мікрофоні, орх., спів; у перерві в год. 17.50 Актуальна гутірка, 18.50 Гр. пл., 19.00 Ром. Палестер: Фрагменти з „Весілля“, симф. орх., 19.30 Проблиски вольнодумної ідеї в польській літературі, 19.45, 20.15 Концерт хору, 20.00 Літер. хвилини: Листопадові спогади, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.20, 21.21, 21.45 Спортові вістки, 21.50 Орх. концерт, 22.35 Танкова музика з гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Понеділок, 23. листопада 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для старших дітей: Ріками по Індії, Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх., 12.40 Про читальні для дівчат, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Весела пісенька з гр. пл., 15.55 Гарний дар „Оссолінеуму“, 16.00 Легка музика з гр. пл., 16.15 Куток мови, 16.30 Концерт орх. мандолїністів, 17.00 Ідеологія нової Річипосполитої, 17.15 Концерт солістів: Скрипка Марія Марко, спів Марія Олена-Кайлева, 17.50 Айфлева веж, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Хвилина Жигм. Новейського, гр. пл., 18.40 Історичний сон Кремінця, 18.50 Час подумати про городовинники, 19.00 Воєнна авд.: Вчора ми в ділі — сьогодні вообразні, з музикою, 19.30 Крайдерова хвилина, гр. пл., 20.00 Рімський-Корсаков: „Шехеразада“, балет. музика, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Робітничі пісні та поезія, 21.30 Танкова музика, орх., 22.00 Концерт на хор і смичк. орх.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

Вівторок, 24. листопада 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з грамофонових плит, 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для молодших дітей: Коли земля спить під сніговою периною, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Хвилина Риш. Ваґнера, гр. пл., 12.40 Хлібороб обезпечує свою худобу, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.50 Гутірка для дітей: Мій перший режисерський виступ, 16.00 Прокоф'єв: Класична симфонія, з гр. пл., 16.15 Скринька ПКО, 16.30 Пісні Невядомського у вик. муж. хору, М. Кисілевська, сопран, 17.00 „Будні пп. Ковальських“, говорена повість, 17.15 Камер. твори на скрипку та форт., 17.50 „Троянський кінь“ Маріяна Гемара (фрагм.), 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спорт у містах і містечках, 18.20 Пробові пісоньки, гр. пл., **18.35 Уваги про сучасну українську літературу, виголосить м-р Мирослав Семчишин.** 18.50 Актуальна гутірка, 19.0 Дискутуймо, 19.20 „Ювенес дум сумус“, діт.-муз. авдиція Ст. Василевського, 20.00 Гутірка музики зі слухачами радія, 20.15 Симф. концерт, орх., скрипка; у перерві в год. 21.00 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.30 Нові поезії Стафа, Лесьмяна, Тувіма, 22.45 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

Гроші.

Купно — продаж: Бельги бельг. 90.08—89.65, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Долари канадійські 5.31 — 5.28, Фльор. гол. 288.10 — 286.40, Франки фр. 24.77 — 24.63, Франки швайцарські 122.30—121.60, Фунти англ. 26.02—25.86, Гульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 17.70—17.20, Кор. дан. 116.19—115.35, Кор. норв. 130.73 — 129.75, Кор. шв. 134.28 — 133.50, Ліри італ. 25.20—24.60, Марки фінл. 11.45—11.60, Марки нім. 114 — 107, Шил. австр. 95.50—95. Марки нім. срібні 122—115.

Акції.

Банк Польський, 111.00, Цукор 30.00, Вугіль 16.25, Ліпкоп 14.50, Островець 29—27.25, Стараховичі 35.75—36.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 65.50, 2 ем. 66.06, 5 зал. 51.50, 6 дол. 69.85, 4 прем. дол. 47.25 47, 47.50, 8 стаб. 477, ост. зр. купон 47.27.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 51—53, 4 прц. Л. З. Бк Г. 41—43, 4 прц. ТКЗ. 41—43, 4 і пів прц. ТКЗ. 45—47, 4 і пів прц. БГК. 60—65, 4 прц. БГК. 60—65, 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 43—46.

Долярівка 47.50—48.50, 3 інвест. 1 ем. 65—67, 3 інвест. 2 ем. 65—67.

Збіжжя.

Львів, 20. XI.

За 100 кг. дьоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	24.75—25.00
Пшениця збор. червона	24.25—24.50
Пшениця одн. біла	24.5 —24.75
Пшениця зб.	24.00—24.25

Інші курси незмінені.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 20. ц. м.

Ціни за 100 кг. люзом, дьоко вагон-станція заладовання:

	дьоко ст. заладов.:
Пшен. збірна 750 гр/л 5%	23.75—24.00
Жито збір. 694 гр/л. 3%	17.00—17.75
Ячмінь пашн. 621 гр/л 4%	18.40—18.50
Овес легко залощ. 444	13.75—14.00
Овес не залощ. 456	14.00—14.25
Гречка 10%	18.50—19.00
Кукурудза жовта	14.75—15.00
Кукурудза червона	16.25—16.50
Коноп. сім'я	31.50—31.50
Соняшникове сім'я	32.00—32.00
Насі внядену 95%	41.00—42.00
Фасоля корона руч. в з м. 42	51.00—52.00
Фасоля „Різен“ руч. виб. з м.	41.00—42.00
Фасоля шмальц. руч. виб. з м.	39.00—40.00
Фасоля мальн. спец. ручно вибир. з міша	42.00—45.00
Фасоля краса рафована	24.00—26.00
Фасоля цукр. ручно виб.	30.00—31.00
Конюшина червона	100—105
Конюшина вільна від каняники	115—120
Конюшина вільна від каняники 96 проц. чистоти	120—125

Пшениця, жито, кукурудза дальше подорожіли. Ціни інших родів збіжа і фасолі та одійних насінь вдержані. Тенденція назагал зшкова.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 20. листопада н. р. кооператива платить за: дьоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок 1 без опакування	2.80 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.85 „
1 кг. масла експорт. включно в експортовім опакуванням дає вачет	2.85 „
1 л. молока	0.19 „
1 к. яєць	4.70—4.80 „

Тенденція на масло, молоко та яйця спільна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 20. XI. н. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, дьоко подвіря птахорізні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички І. кл., повногруді, зовсім товсті	0.95 зол.
Індики І. кл., повногруді, зовсім товсті	0.85 „
Курята І. кл. біло й жовтоніжки, без острогів, до ваги 1.50 кг.	0.85 „
Кури І. кл., товсті, без остріг, без напиняку на ногах, щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Качки товщені І. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.85 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

IV. Звичайні Загальні Збори Українського Товариства Прихильників Мистецтва у Львові відбудуться у вівторок 8. грудня 1936 р. в годині 17-ій в домівці „Української Бесіди“ при вул. Рутовського ч. 22, І. пов. з таким порядком нарад: 1) Відкриття Загальних Зборів, 2) Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів, 3) Звіти Виділу, Провірної Комісії та уділення абсолюторії попередньому Виділові. 4) Вибір нового Виділу, Провірної Комісії і Розємного Суду. 5) Внески та запити. — В разі браку потрібної скількости членів Збори відбудуться годину пізніше без огляду на скількість присутніх членів. — **Виділ.** 3100

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.